

ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

มนัส หลีสกุล

4 ต.ล. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปรัชญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

กุมภาพันธ์ 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

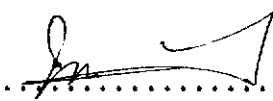
..........ประธาน

(รศ.พวา พันธุ์เมฆา)

..........กรรมการ

(รศ.ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

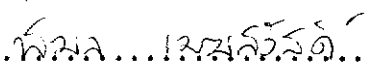
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน

(รศ.พวา พันธุ์เมฆา)

..........กรรมการ

(รศ.ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อ.พิมล เมฆสวัสดิ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537

ประกาศคณะกรรมการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์พว พันธ์เมฆา ประธาน ควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์พินล เมฆสวัสดิ์ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.มาเรีย เหล่าสุนทร ผู้ตรวจและแก้ไขบทความภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านนิติกรรัตนชัย ศรสุวรรณ ท่านอัยการบัญชา ทองตัน และ ท่านผู้พิพากษานุสรรา ศิริลิมกุล ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและ คัดเลือกกฎหมาย เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชร จารุสกล อาจารย์ ดร.รังสิกร อุปพงศ์ และอาจารย์สมชาย เอี่ยมปราณีต ที่ได้ช่วยเหลือตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะอันมีค่าอย่างยิ่ง เกี่ยวกับแบบทดสอบที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณ บรรณารักษ์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบทดสอบ ซึ่งทำให้การทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงลงไปด้วยดี

ความดีและประโยชน์อันพึงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบอุทิศแด่บิดามารดาผู้ให้ การเลี้ยงดู ซึ่งล่วงลับไปแล้ว ครูบาอาจารย์ ผู้ให้แสงสว่าง และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สถาบันซึ่งทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ของผู้วิจัยได้เกิดขึ้น

มนัส หลีสกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ห้องสมุด	7
งานห้องสมุดและหน้าที่ของบรรณารักษ์	9
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	12
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด	17
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	34
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	39

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	60
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	60
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	60
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	60
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	61
อภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก แบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัย	76
ภาคผนวก ข คำเฉลยของแบบทดสอบ	99
ภาคผนวก ค ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ	101
ประวัติย่อของผู้วิจัย	103

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดของบรรณารักษ์	35
2 จำนวนแบบทดสอบที่ส่งไปทดสอบ แบบทดสอบที่ได้รับคืนมา และแบบทดสอบฉบับที่สมบูรณ์	39
3 ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัด และอายุการทำงาน	44
4 ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุด ของบรรณารักษ์จำแนกตามสังกัด	48
5 ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุดจำแนก ตามอายุการทำงานที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา	49
6 ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุดจำแนก ตามอายุการทำงานที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา	50
7 ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุดจำแนก ตามอายุการทำงานที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา	51
8 เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา	52
9 เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา เป็นรายคู่ตามวิธีของ Newman - Keuls	53
10 เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน สังกัดสถาบันอุดมศึกษา ...	54

11	เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน สังกัดสถาบันอุดมศึกษา เป็นรายคู่ตามวิธีของ Newman - Keuls	55
12	เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา	56
13	เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นรายคู่ตามวิธีของ Newman - Keuls	57
14	เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา	58
15	เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา เป็นรายคู่ตามวิธีของ Newman - Keuls	59

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมจะอยู่ได้ด้วยความราบรื่นจะต้องมีกฎหมายออกมาบังคับใช้กับสมาชิกในสังคมนั้น เพื่อความเรียบร้อยและสงบสุข สังคมใดปราศจากกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนที่ดีแล้วสังคมนั้นไม่สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยความปลอดภัยมีแต่ความยุ่งเหยิงวุ่นวาย เนื่องจากสมาชิกในสังคมไม่มีกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนที่ยึดถือปฏิบัติ

มีสุภาษิตลาตินบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า "Subi societas, ibi Jus"

แปลว่า ที่ไหนมีสังคมที่นั่นมีกฎหมาย (กมล อุบล. 2529 : บทนำ)

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก้อน ในการอยู่ร่วมกันนั้นสมาชิกในสังคมอาจมีการขัดแย้งและกระทบกระทั่งกันเองอันอาจนำไปสู่ความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นได้ ดังนั้นเพื่อมิให้เกิดความวุ่นวายและเพื่อความสงบเรียบร้อยตลอดจนเพื่อความอยู่รอดของสังคมมนุษย์จึงจำเป็นต้องมีระเบียบความประพฤติสำหรับปฏิบัติต่อกัน ระเบียบความประพฤติเหล่านี้ค่อย ๆ พัฒนาและเจริญขึ้นจนมีลักษณะต่าง ๆ กันไป เช่น ศีลธรรม จารีตประเพณี ศาสนาตลอดจนกฎหมายซึ่งรวมเรียกว่า ระบบควบคุมสังคม (Social Control) (ปรีดี เกษมทรัพย์.

2525 : 5)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันตราไว้เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2534 มีอยู่ทั้งหมด 223 มาตรา โดยเฉพาะหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 28 ที่กล่าวว่า "บุคคลจะไม่ต้องรับโทษทางอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำผิดมิได้" และหมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา 54 ที่กล่าวว่า "บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย" (สุรพล ด้วยตั้งใจ. 2535 : 13) ประกอบกับประมวลกฎหมายอาญามาตรา 64 ที่บัญญัติไว้ว่า "บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมาย เพื่อให้พ้นจากความรับผิดทางอาญาไม่ได้" (นคร พจนวรรณษ์ และพลประสิทธิ์ ฤทธิ์รักษา. 2527 : 28)

จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่าบุคคลหรือประชาชนทุกคนควรรู้กฎหมาย และต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เพราะถ้าทำผิดกฎหมายแล้วจะต้องได้รับโทษ จะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมาย เพื่อให้พ้นผิดไม่ได้

บรรณารักษ์ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมโดยเป็นบุคลลธรรมคาที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่บังคับใช้แก่บุคคลทั่วไปในฐานะหน้าที่ของชนชาวไทยแล้ว ยังต้องยึดถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ในฐานะที่เป็นข้าราชการคนหนึ่ง ดังพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 85 ที่บัญญัติไว้ว่า "ข้าราชการพลเรือนสามัญ ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายของรัฐบาลโดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง" นอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่โดยตรงแล้ว ในสถาบันทางการศึกษาบางประเภท บรรณารักษ์ยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้สอน ในสถานศึกษาอีกด้วย ซึ่งในกรณีนี้ หากเกิดมีการทะเลาะเมิดโดยนักเรียนขึ้นในขณะที่อยู่ในความดูแลของบรรณารักษ์คนใด บรรณารักษ์คนนั้นต้องรับผิดชอบในทางแพ่ง เรื่อง ความรับผิดชอบเพื่อละเมิด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 430 (ศักดิ์ สมองชาติ. 2525 : 66)

นอกจากนี้กฎหมายบางฉบับได้บัญญัติถึงสิทธิบางประการของบรรณารักษ์ในการปฏิบัติงานเอาไว้ด้วย เช่น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 มาตรา 33 กล่าวว่า "การทำซ้ำโดยบรรณารักษ์ ห้องสมุด ซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากการทำซ้ำนั้น มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) การทำซ้ำเพื่อใช้ในห้องสมุดหรือให้แก่ห้องสมุดอื่น (2) การทำซ้ำงานบางตอนตามสมควรให้แก่บุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ในการวิจัยหรือการศึกษา" (สมพร พรหมหิตาธร และศรีนิดา พรหมหิตาธร. 2532 : 55) หรือในการปฏิบัติงานทางด้านอื่น ๆ ของบรรณารักษ์ซึ่งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพย์สินของห้องสมุด เพื่อการสนองในด้านการบริการต่อผู้ใช้นั้นก็ได้ประสบปัญหาอยู่เป็นประจำในเรื่องการขโมยทรัพย์สินหรือการยืมหนังสือหรือวัสดุอื่นของห้องสมุดไปแล้ว ไม่ยอมส่งคืน (สุพร พิริยะไพจิตร. 2523 : 9 ; พวา พันธุ์เมฆา. 2525 : 151 ; ประภาวดี สืบสนธิ์. 2527 : 90 - 91 ;

เจสสิว พันธุ์สีดา. 2532 : 106 ; เลข ผ่าน้อย. 2533 : 178) ซึ่งเป็นความผิดฐาน
 ยักยอกทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 352 ที่บัญญัติไว้ว่า "ผู้ใดครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็น
 ของผู้อื่นหรือซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตน หรือบุคคลที่สาม
 โดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานยักยอกทรัพย์สิน ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับ
 ไม่เกิน 6 พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ไชยยศ เหมะรัชตะ. 2530 : 44) จะเห็นได้ว่าใน
 การปฏิบัติงานของบรรณารักษ์นั้นมีเรื่องที่ต้องเกี่ยวข้องกับอย่างใกล้ชิดกับกฎหมายอยู่หลายฉบับ
 ซึ่งบรรณารักษ์ต้องทำความเข้าใจให้ถูกต้อง มิฉะนั้นอาจประสบปัญหาในการปฏิบัติงานได้ แต่จาก
 การศึกษาหลักสูตรที่เปิดสอนทางด้านวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา
 อื่น ๆ ไม่ปรากฏว่ามีวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่รวมอยู่ด้วย จึงทำให้
 ไม่แน่ใจได้ว่า ผู้ที่จบการศึกษาทางด้านนี้เมื่อออกไปปฏิบัติงานแล้ว จะมีความรู้ความเข้าใจใน
 เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ
 ศึกษาเรื่องความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ในสังกัดสถาบันทาง
 การศึกษาต่าง ๆ กัน เพื่อต้องการทราบว่าบรรณารักษ์ในแต่ละสังกัดมีความรู้ความเข้าใจ
 ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการหาวิธีการส่งเสริม
 เสริมความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานให้มากยิ่งขึ้นซึ่งจะเป็นผลดีแก่ตัวบรรณารักษ์
 เองในการที่จะได้ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ต้องใช้ยึดถืออยู่
 ให้ดียิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของ
 บรรณารักษ์ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาในเขต
 กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
 ของบรรณารักษ์ ห้องสมุดที่สังกัดสถาบันทางการศึกษาที่แตกต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
 ของบรรณารักษ์ ในแต่ละสังกัด ที่มีอายุการทำงานต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความเข้าใจและความแตกต่างของความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาปรับปรุงส่งเสริมความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ให้แก่บรรณารักษ์ได้มีความรู้ในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องดียิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ คือ บรรณารักษ์ สังกัดสถาบันทางการศึกษาของรัฐ ซึ่งได้แก่ บรรณารักษ์ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 844 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 493 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรแต่ละกลุ่ม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ประเภทของสถาบันที่บรรณารักษ์สังกัดแบ่งเป็น

3.1.1.1 สถาบันอุดมศึกษา

3.1.1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษา

3.1.1.3 โรงเรียนประถมศึกษา

3.1.2 ตัวแปรอิสระ ซึ่งใช้ศึกษากับบรรณารักษ์แต่ละสถาบัน ได้แก่

อายุการทำงาน ซึ่งแบ่งเป็น

3.1.2.1 ระยะ 1 - 7 ปี

3.1.2.2 ระยะ 8 - 14 ปี

3.1.2.3 ระยะมากกว่า 14 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด หมายถึง ความสามารถพื้นฐานในการแปลความ ตีความ และขยายความสำคัญของกฎหมายซึ่งวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีเนื้อหาครอบคลุมแง่มุมต่าง ๆ ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดซึ่งมีจำนวน 40 ข้อ
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด หมายถึง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่บรรณารักษ์และผู้ใช้บริการห้องสมุดต้องเกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้
 - 2.1 ประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่
 - 2.1.1 มาตรา 1 บทนิยาม
 - 2.1.2 มาตรา 147 - 166 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
 - 2.1.3 มาตรา 334 - 336 ความผิดฐานลักทรัพย์
 - 2.1.4 มาตรา 352 - 356 ความผิดฐานยักยอกทรัพย์
 - 2.1.5 มาตรา 358 - 361 ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์
 - 2.1.6 มาตรา 362 - 366 ความผิดฐานบุกรุก
 - 2.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้แก่
 - มาตรา 420 - 452 เรื่อง ละเมิด
 - 2.3 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2535
 - 2.4 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521

3. บรรณารักษ์ห้องสมุด หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานห้องสมุดหรือชื่ออื่น ๆ ซึ่งสถาบันทางการศึกษาเรียกต่างกันไป ทั้งที่เป็นโดยตำแหน่ง หรือโดยที่ได้รับมอบหมายและแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งบรรณารักษ์จากผู้บริหารในสถาบันการศึกษานั้น ๆ
4. สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง มหาวิทยาลัยหรือที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันราชภัฏ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร
5. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร
6. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
7. อายุการทำงาน หมายถึง อายุของการปฏิบัติงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ หรือการที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในหน้าที่บรรณารักษ์

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดแตกต่างกัน
2. บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีอายุการทำงานต่างกัน มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดแตกต่างกัน
3. บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีอายุการทำงานต่างกัน มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดแตกต่างกัน
4. บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุการทำงานต่างกัน มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความรู้และความเข้าใจพื้นฐานกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันทางการศึกษาต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาค้นคว้าดำเนินไปตามลำดับขั้นตอน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการวิจัยเรียงลำดับดังนี้

1. ห้องสมุด
2. งานห้องสมุดและหน้าที่ของบรรณารักษ์
3. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย
4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด

ห้องสมุด

ห้องสมุดเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อสังคมประชาธิปไตยอย่างมากและ เป็น
ขุมทรัพย์ของสังคมในด้านการศึกษา วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ (อัมพร บันศรี, นนทนา
เพือก่อง และสุภัทรา จิตรเงิน. 2517 : 3) นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งให้บริการด้านความรู้
ข้อมูล ข่าวสารเพื่อการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ห้องสมุดจึงมีความสำคัญสำหรับการศึกษา
เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมสรรพวิทยาการต่าง ๆ ได้แก่หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์และอุปกรณ์
โสตทัศนวัสดุต่าง ๆ สำหรับตอบสนองความต้องการในการศึกษาค้นคว้า การวิจัย การพักผ่อน
หย่อนใจ และความบันเทิงใจ (สุทธิลักษณ์ อ้วนวงศ์. 2515 : 1 ; จารุวรรณ สินธุ์โสภณ.
2521 : 77 ; นนทนา เพือก่อง. 2522 : 19) อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าห้องสมุดเป็นสถาบัน
สำคัญที่ช่วยสร้างสม สืบทอด และเผยแพร่มรดกทางการศึกษา วัฒนธรรม กิจกรรมการค้นคว้า
ตลอดจนวิทยาการใหม่ ๆ ให้แก่สังคม ดังที่ เยวห์ราล เนห์รู ได้กล่าวว่า "ห้องสมุดเป็น
กุญแจไขความรู้ทั้งมวลในโลก" (กรองจิตต์ พรหมรักษ์. 2529 : บทนำ) ไม่ว่าห้องสมุด
จะมีหนังสือ วัสดุ พร้อมสมบูรณ์เช่นไร ถ้าปราศจากบรรณารักษ์ที่เหมาะสมปฏิบัติงานในห้องสมุด
การบริหารงานและการให้บริการจะมีประสิทธิภาพไม่ได้ ดังพระบรมราโชวาทของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่พระราชทานให้แก่คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศ ในโอกาสที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2514 ณ ศาลาดุสิดาลัย ว่า "การที่ส่งเสริมให้มีห้องสมุดในโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักรเป็นความดีที่ดียิ่ง มีปัญหาสุดท้ายและสำคัญที่สุดคือ หนังสืออยู่ในห้องสมุดหรือในตู้ในสถานที่แห่งหนึ่งเป็นจำนวนมากมหาศาล จะไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ถ้าไม่มีใครมาอ่านหรือแม้มีใครมาอ่านแต่ไม่ทราบว่าจะเลือกหนังสือใด สำหรับฐานะของตน สำหรับความต้องการของตน สำหรับอายุของตน จึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่ได้ศึกษา และค้นคว้าในเรื่องนี้โดยเฉพาะคือบรรณารักษ์" (แม่มาสา ขวลิศ. 2529 : 3 - 4)

จะเห็นได้ว่าการที่ห้องสมุดจะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ได้ดีที่สุดจำเป็นต้องมีบรรณารักษ์ที่มีความรู้ความสามารถต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานของห้องสมุดให้ดำเนินไปตามนโยบายและแผนงานของแต่ละสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

ประเภทของห้องสมุด

ได้มีผู้แบ่งประเภทของห้องสมุดออกเป็นหลาย ๆ ประเภทด้วยกันโดยสรุปห้องสมุดแบ่งออกเป็น 8 ประเภท (รัฐจวน อินทรกำแหง. 2517 : 9 ; ธาตุศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์. 2517 : 3 - 5 ; นนทนา เผือกผ่อง. 2529 : 3 - 4 ; พาวา พันธุ์เมฆา. 2535 : 4 - 14) ดังนี้

1. หอสมุดแห่งชาติ (National Libraries)
2. ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (Academic Libraries)
3. ห้องสมุดประชาชน (Public Libraries)
4. ห้องสมุดเฉพาะ (Special Libraries)
5. ห้องสมุดโรงเรียน (School Libraries)
6. ห้องสมุดส่วนตัว (Private Libraries)
7. ห้องสมุดเสียค่าบำรุง (Subscription Libraries)
8. หอจดหมายเหตุ (Archives)

งานห้องสมุดและหน้าที่ของบรรณารักษ์

จากงานเขียนของผู้รู้ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์หลาย ๆ ท่าน (ธาดาศักดิ์
 วชิรปรัชญาพจน์. 2517 : 2 - 3 ; อัมพร ปันศรี. 2522 : 96 ; กรมสามัญศึกษา
 หน่วยงานพิเศษ. 2522 : 12 - 14 ; พวา พันธุ์เมฆา. 2525 : 83 - 135 ;
 จุมพจน์ วณิชกุล และคนอื่น ๆ. 2526 : 19 - 21 ; ประไพศรี แวเวียงธรรม.
 2526 : 5 - 6 ; สารกวี ภูมิประเทศ. 2531 : 14 - 16) ได้สรุปงานห้องสมุดตาม
 ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. งานด้านบริหาร หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการบริหารทั่วไปของห้องสมุด ตั้งแต่ส่วนที่
 เกี่ยวกับการทาสถิติ รายงานห้องสมุด การประชาสัมพันธ์ ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด การจัด
 แผนงานในห้องสมุด อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ งบประมาณ บุคลากรประเภทต่าง ๆ ของ
 ห้องสมุด

2. งานด้านเทคนิค หมายถึง งานที่ต้องใช้ความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์โดยตรงเป็น
 กระบวนการทำงานเกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ อันได้แก่ การวางแผน การคัดเลือก
 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนการตรวจสอบและประเมินผลว่าทรัพยากรสารสนเทศที่ได้
 จัดหานั้นสามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายหรือไม่ และ
 งานวิเคราะห์สารสนเทศ อันได้แก่ การเตรียมหนังสือ การจัดเรียงหนังสือขึ้นชั้น งานวิเคราะห์
 เลขหมู่ และทำบัตรรายการ รวมถึงการบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ

3. งานด้านบริการ หมายถึง งานต่าง ๆ ของห้องสมุดที่ได้ปฏิบัติเพื่อการให้บริการ
 แก่ผู้ใช้ได้ใช้หนังสือและวัสดุห้องสมุดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด นับว่าเป็นหัวใจของห้องสมุด
 อันได้แก่ บริการให้ยืมหนังสือ สิ่งพิมพ์และสื่อทัศนวัสดุ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
 บริการหนังสือจอง และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการใช้ห้องสมุด

สำหรับหน้าที่ของบรรณารักษ์ พอจะสรุปจากงานเขียนจากหลาย ๆ คน (รัฐฉวน
 อินทรกำแหง. 2527 : 15 - 16 ; พวา พันธุ์เมฆา. 2525 : 15 - 18 ;
 สุพรรณิ วราธร. 2528 : 52 - 54 ; เฉลียว พันธุ์สีดา. 2532 : 33 - 34)
 ได้ ดังนี้

1. หน้าที่ทางด้านการบริหาร ได้แก่

1.1 วางนโยบายและแผนงานของห้องสมุด

1.2 จัดแผนงานหรือวางรูปแบบงาน เช่น แผนกรับ - จ่ายหนังสือ แผนก
วารสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

1.3 การบริหารบุคคล หมายถึง จัดเจ้าหน้าที่ของห้องสมุดเข้าปฏิบัติงานตาม
ที่วางไว้โดยพิจารณาเลือกบุคคลให้เหมาะกับงานนั้น ๆ

1.4 จัดสถานที่ ครุภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ความสะดวกสบายและ
เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ

1.5 ติดตามผลและวัดผลงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

1.6 ตอบรับหนังสือราชการและงานประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดให้ชุมชนได้รับ
ทราบ

1.7 ทาบัญชีรับ - จ่ายเงินต่าง ๆ ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ

1.8 ทำสถิติและรายงานต่าง ๆ ของห้องสมุดตลอดจนจัดทำคู่มือการปฏิบัติ
งาน

2. หน้าที่ทางด้านงานเทคนิค ได้แก่

2.1 เลือกซื้อหนังสือและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้
บริการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเลือกซื้อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของห้องสมุดแต่ละประเภท
สำรวจความสนใจและความต้องการของผู้ใช้บริการ กำหนดงบประมาณในการซื้อ จำนวนหนังสือ
และวัสดุที่ห้องสมุดควรซื้อ

2.2 ควบคุมและใช้งบประมาณทางด้านการจัดหา รวบรวมพิจารณารายชื่อหนังสือ
กำหนดวิธีการซื้อ ปฏิบัติตามระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน และการซื้อ การตรวจรับและ
ลงทะเบียนหนังสือและวัสดุต่าง ๆ ที่ได้จัดหาหรือได้รับบริจาคมา

2.3 จัดหมู่และทำบัตรรายการ กำหนดนโยบายในการจัดหมู่และทำบัตรรายการ
การตรวจสอบบัตรรายการเพื่อให้ทันสมัย ซึ่งเป็นการทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวก
รวดเร็วในการค้นหาหนังสือของห้องสมุด

2.4 เตรียมหนังสือและวัสดุต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่สมาชิก

2.5 จัดทำบรรณนิวารสาร เพื่อให้สามารถค้นบทความจากวารสารต่าง ๆ ได้

รวดเร็ว

2.6 ซ่อมหนังสือและการระมัดระวังดูแลรักษาหนังสือตลอดจนการเย็บเล่มวารสาร

2.7 สืบหาหนังสือ เพื่อให้รู้ว่าหนังสือขาด สูญหายไปมากน้อยเท่าใด

จะได้นำมาพิจารณาในการซื้อครั้งต่อไปและจะได้จำหน่ายออกจากทะเบียน

3. หน้าที่ทางดำเนินงานบริการ ได้แก่

3.1 บริการให้ยืมทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ของห้องสมุด การยืมระหว่างห้องสมุด การเก็บสถิติข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนการปรับปรุงสิ่งคืนหนังสือเกินกำหนด

3.2 บริการหนังสือจอง โดยแยกหนังสือประเภทนี้ไว้บนชั้นพิเศษต่างหากจากหนังสือธรรมดา พร้อมกับกำหนดกฎเกณฑ์ระยะเวลาในการยืมเป็นพิเศษ

3.3 บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า กำหนดนโยบายและขอบเขตของการให้บริการ

3.4 จัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การใช้ห้องสมุด เช่น การเล่านิทาน การเล่าเรื่องหนังสือ การวิจารณ์หนังสือ การจัดฉายภาพยนตร์ การแสดงละคร การจัดอภิปราย การจัดนิทรรศการ การจัดชมรมห้องสมุด และการจัดสัปดาห์ห้องสมุด เป็นต้น

3.5 การแนะนำและช่วยเหลือในการอ่านแก่ผู้ใช้บริการที่มีปัญหาในการใช้ห้องสมุด อาจจัดทำเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ อธิบายถึงวิธีการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ของห้องสมุด ตลอดจนส่งเสริมให้รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่อยู่ในความสนใจสนใจแก่ผู้อ่าน

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

สำหรับขั้นตอนในการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดนั้น

ควรศึกษาให้รู้ถึงกฎหมายโดยทั่วไปเสียก่อน ดังนั้นขั้นตอนที่จะศึกษามีดังนี้

1. ความหมายของคำว่ากฎหมาย
2. ลักษณะทั่วไปของกฎหมาย
3. ประเภทของกฎหมาย
4. ที่มาของกฎหมาย
5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
 - 5.1 ประมวลกฎหมายและอาญา
 - 5.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 - 5.3 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2535
 - 5.4 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521

ประมวลกฎหมาย

ความหมายของคำว่ากฎหมาย

ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

พระวรภักดีภูมย์ (2514 : 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า "กฎหมายคือคำสั่งของรัฐ ต่อพลเมือง บัญชาให้กระทำหรือให้งดเว้นไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกันเองหรือต่อรัฐ ซึ่งถ้าพลเมืองผู้ใดไม่กระทำหรืองดเว้นกระทำตามคำสั่งนั้น แล้วผู้นั้นมีความผิด และต้องรับโทษหรือต้องเสียสิทธิเสียทรัพย์"

ประกาศน์ อวยชัย (2514 : 3) กล่าวว่า กฎหมายหรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า "ข้อบังคับแห่งความประพฤติ" ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Law แต่คำว่า Law มีความหมายกว้างไม่เฉพาะแต่กฎหมายเท่านั้น แต่รวมถึงกฎอื่น ๆ และกฎหมายระหว่างประเทศด้วย ซึ่งความจริงหาใช่กฎหมายตามนัยที่เราจะศึกษาไม่ ทั้งนี้เพราะเราแปลมาจากคำภาษาอังกฤษว่า International Law ได้มีผู้เปลี่ยนมาเรียกชื่อว่า "ธรรมะระหว่างประเทศ" แต่หาใครใช้ตามนั้นไม่

พิชญ์ รพินทร์ (2516 : 12) ได้ให้ความหมายของกฎหมายไว้ดังนี้ "กฎหมายคือคำสั่งที่มุ่งหมายมอบรับรองโดยตรงหรือโดยปริยาย และประกอบขึ้นด้วยมวลข้อบังคับซึ่งมุ่งกันนั้นเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อความผาสุกของตนและพร้อมที่จะให้คำบังคับเพื่อให้ปฏิบัติตาม"

หยุด แสงอุทัย (2518 : 4) ได้ให้ความหมายของกฎหมายไว้ว่า "ได้แก่ ข้อบังคับของรัฐ ซึ่งกำหนดความประพฤติของมนุษย์ ถ้าฝ่าฝืนจะได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ"

มาตรา 2 ข้อ 2

ลักษณะทั่วไปของกฎหมาย

พิชญ์ รพินทร์ (2504 : 14 - 16) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของกฎหมายไว้ดังนี้

1. ต้องเป็นคำสั่งหรือข้อบังคับซึ่งมาจากรัฐาธิปัตย์ กล่าวคือ ต้องเป็นบัญญัติของผู้มีอำนาจสิทธิขาดสูงสุดของประเทศที่เป็นเอกราช มิใช่คำสั่งหรือข้อบังคับของบุคคลซึ่งมิได้มีอำนาจอยู่เหนือคนทั้งประเทศ เช่น ข้อบังคับเหล่านี้ไม่ถือว่าเป็นกฎหมาย
2. เป็นคำสั่งหรือข้อห้ามที่ใช้บังคับทั่วไป ไม่ใช่เพื่อบังคับหรือเพื่อให้ประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ
3. เป็นการใช้ได้เสมอไป กฎหมายที่ประกาศใช้แล้วจะมีผลใช้บังคับได้ตลอดไป จนกว่าจะถูกยกเลิก การที่กฎหมายใดมิได้ใช้เป็นเวลานาน เพราะไม่มีกรณีอันเกี่ยวข้องกับกฎหมายนั้นเกิดขึ้น ก็ต้องถือว่ากฎหมายนั้นยังคงใช้อยู่แม้จะมีกฎหมายใหม่ในเรื่องเดียวกันประกาศใช้ แต่ถ้าไม่มีบัญญัติระบุให้ยกเลิกกฎหมายเก่านั้นคงใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายใหม่
4. จำต้องปฏิบัติตามกฎหมายต่าง ๆ เมื่อประกาศใช้แล้วราษฎรต้องปฏิบัติตามแม้จะไม่เห็นชอบด้วยหรือไม่พอใจ เพราะขัดกับผลประโยชน์ของตนเพียงใดก็ตาม
5. มีสภาพบังคับ ลักษณะสุดท้ายและสำคัญของกฎหมายคือต้องมีสภาพบังคับ (Sanction) ซึ่งได้แก่ การที่รัฐมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้ผู้ฝ่าฝืนต้องรับโทษตามกฎหมาย เช่น ในทางอาญา มีโทษประหารชีวิต จำคุก ทัณฑ์ ปรับ และริบทรัพย์ ในทางแพ่งต้องชดเชยค่าเสียหาย เป็นต้น

ส่วนพระวรภัคดีพิบูลย์ (2514 : 5) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของกฎหมายไว้ว่า "คำพูด คำสั่งของผู้ปกครองประเทศที่เป็นกฎหมายนั้น ต้องมีลักษณะครบถ้วนดังนี้"

1. มาจากรัฐาธิปไตย
2. ใช้บังคับทั่วไป
3. ใช้ได้เสมอไป
4. ต้องปฏิบัติตาม
5. มีสภาพบังคับ

ถ้าคำพูดหรือคำสั่งใดมีลักษณะ ไม่ครบถ้วน 5 ประการนี้ ก็ไม่ใช่กฎหมาย อาจเป็น คำชักชวน คำตักเตือนหรือคำบอกกล่าวเท่านั้น"

ประเภทของกฎหมาย

การแบ่งกฎหมายออกเป็นประเภทต่าง ๆ ก็เพื่อสะดวกในการศึกษาค้นคว้าและ เป็นประโยชน์ในการใช้กฎหมาย ประภาศน์ อวยชัย (2514 : 8 - 16) ได้อธิบายถึง การแบ่งประเภทกฎหมายแต่ละประเภทว่า "โดยที่กฎหมายมีมากมายหลายลักษณะด้วยกัน จึงจำเป็นต้องมีการแยกกฎหมายออกเป็นประเภท เพื่อสะดวกแก่การศึกษาค้นคว้าและ เพื่อ ให้ง่ายต่อความเข้าใจและเพื่อประโยชน์ในการใช้กฎหมาย ทั้งนี้ก็พิจารณาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างเอกชนและระหว่างรัฐต่อรัฐ ซึ่งอาจแยกกฎหมายออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. กฎหมายเอกชน แบ่งออกเป็น
 - 1.1 กฎหมายแพ่ง
 - 1.2 กฎหมายพาณิชย์
 - 1.3 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
2. กฎหมายมหาชน แบ่งออกเป็น
 - 2.1 กฎหมายรัฐธรรมนูญ
 - 2.2 กฎหมายปกครอง
 - 2.3 กฎหมายอาญา
 - 2.4 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
 - 2.5 กฎหมายธรรมนูญศาลยุติธรรม
3. กฎหมายระหว่างประเทศ

ที่มาของกฎหมาย

พินิจ รพินทร์ (2504 : 17) ได้กล่าวถึงที่มาของกฎหมายว่า หมายถึง ที่มาของข้อบังคับ ซึ่งมีลักษณะเป็นกฎหมายที่บังคับแก่บุคคลทั่วไป สำหรับประเทศที่ใช้ประมวลกฎหมาย เช่นประเทศไทย กฎหมายมีที่มา 2 ทางคือ

1. จารัตประเพณี
2. กฎหมายลายลักษณ์อักษร

พยุค แสงอุทัย (2518) กล่าวถึงที่มาของกฎหมายว่า "คำว่า ที่มาของกฎหมาย หมายถึง กฎหมายที่ศาลจะนำไปใช้ปรับแก้คดีที่เกิดขึ้น ที่มาของกฎหมายตามนัยดังกล่าว จึงมี 2 ประการ คือ กฎหมายลายลักษณ์อักษร และกฎหมายจารัตประเพณี"

ธีระ ศรีธรรมรักษ์ (2521 : 82 - 83) ได้สรุปหลักของกฎหมายจารัตประเพณีว่ามีดังนี้

1. ปฏิบัติกันมาช้านาน
2. เชื่อมั่นว่าประเพณีที่ปฏิบัติกันนั้นใช้บังคับเป็นกฎหมายได้
3. ต้องปฏิบัติต่อ ๆ กันมาโดยสม่ำเสมอ
4. ต้องไม่ขัดต่อตัวบทกฎหมายของบ้านเมือง

สำหรับกฎหมายลายลักษณ์อักษรนั้น ธีระ ศรีธรรมรักษ์ (2521 : 86 - 88) ได้กล่าวว่า "กฎหมายลายลักษณ์อักษร ได้แก่ กฎหมายที่รัฐได้ตราขึ้น เป็นข้อบังคับกำหนดความประพฤติของบุคคล และประกาศให้ราษฎรทราบ สำหรับประเทศไทยโดยปกติกฎหมายได้ประกาศให้ราษฎรทราบในราชกิจจานุเบกษา"

กฎหมายลายลักษณ์อักษร สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทด้วยกันคือ

1. กฎหมายอันแท้จริง
 2. ข้อบังคับซึ่งฝ่ายผู้บริหารเป็นผู้ออก โดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมาย
 3. ข้อบังคับซึ่งองค์การปกครองตนเองเป็นผู้ออก โดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมาย
- เพื่อช่วยให้เข้าใจในเรื่องกฎหมายลายลักษณ์อักษรได้ดีและง่ายยิ่งขึ้นโปรดดูภาพประกอบ

ดังนี้

ประเภท	ผู้เสนอ	ผู้พิจารณา	ผู้ตรา	การใช้บังคับ
พระราชบัญญัติ	คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	สภาผู้แทนราษฎร ก่อนแล้วจึงวุฒิสภา	พระมหากษัตริย์	ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา
พระราชกำหนด	รัฐมนตรีผู้มอบหมายให้	คณะรัฐมนตรี	พระมหากษัตริย์	ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา
พระราชกฤษฎีกา	รัฐมนตรีผู้มอบหมายให้	คณะรัฐมนตรี	พระมหากษัตริย์	ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา
กฎกระทรวง	รัฐมนตรีผู้มอบหมายให้ ตามพระราชบัญญัติ	คณะรัฐมนตรี	รัฐมนตรีผู้มอบหมายให้ การตามพระราชบัญญัติ	ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ข้อบัญญัติจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ สมาชิกสภาจังหวัด	สภาจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย	ต้องประกาศโดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด 15 วัน ยกเว้นในกรณีฉุกเฉินให้ใช้ ได้ในวันถัดจากวันประกาศนั้น
เทศบัญญัติ	คณะเทศมนตรีหรือ สมาชิกสภาเทศบาล	สภาเทศบาล	ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย	ต้องประกาศโดยเปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลครบ 7 วัน ยกเว้นในกรณีฉุกเฉินให้ใช้ ได้ทันทีในวันประกาศ
ข้อบังคับ สภามณฑล	กรรมการสภามณฑล	คณะกรรมการ สภามณฑล	ผู้ว่าราชการจังหวัด	ต้องประกาศโดยเปิดเผย ที่ทำการสภามณฑลครบ 7 วัน ยกเว้นในกรณีฉุกเฉิน ให้ใช้บังคับได้ทันทีในวันประกาศ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด

ประมวลกฎหมายอาญา

ประเทศไทยได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญามาตั้งแต่พุทธศักราช 2499 โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2500 (บุญร่วม เทียมจันทร์. 2531 : 2) ดังข้อความที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พุทธศักราช 2499 ประมวลกฎหมายอาญาของไทยเรา ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้งด้วยกัน สำหรับฉบับแก้ไขเพิ่มประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2530 แบ่งออกเป็น 3 ภาค มีทั้งหมด 398 มาตราด้วยกัน ดังนี้

1. ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป ตั้งแต่มาตรา 1 ถึง มาตรา 106
2. ภาค 2 ภาควิชาความผิด ตั้งแต่มาตรา 107 ถึง มาตรา 366
3. ภาค 3 บทโทษ ตั้งแต่ มาตรา 367 ถึง มาตรา 398

ในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์มีส่วนสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับประมวลกฎหมายอาญาดังนี้

มาตรา 1	บทนิยาม
มาตรา 147 - 166	ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
มาตรา 334 - 336	ความผิดฐานลักทรัพย์
มาตรา 352 - 356	ความผิดฐานลักยอกทรัพย์
มาตรา 358 - 361	ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์
มาตรา 362 - 366	ความผิดฐานบุกรุก

ประมวลกฎหมายที่ยกมาดังกล่าวนี้ บางมาตราเกี่ยวเนื่องบังคับใช้โดยตรงกับตัวบรรณารักษ์เองในฐานะที่เป็นข้าราชการ เช่น มาตรา 147 - 166 ซึ่งอยู่ในภาค 2 ความผิดหมวด 2 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ด้วยเหตุที่บรรณารักษ์เป็นข้าราชการในสังกัดสถาบันทางการศึกษาที่แตกต่างกันแล้ว โดยตำแหน่งหน้าที่หรือบางครั้งอาจจะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเมื่อกระทำผิดในหน้าที่แล้ว นอกเหนือจากการที่จะถูกลงโทษทางวินัย ยังต้องรับโทษทางอาญาด้วย โทษที่ได้รับหนักกว่าบุคคลธรรมดาทั้งที่ทำงานผิดใน

ฐานเดียวกัน โทษบางมาตราหนักมากเช่น มาตรา 148 ลงโทษหนักถึงขั้นประหารชีวิต ส่วนความหมายของคำว่าเจ้าพนักงานนั้น ใครบ้างที่จะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา จะกล่าวต่อไป

สำหรับบางมาตรา สามารถบังคับใช้กับผู้ให้บริการของห้องสมุดเช่น ความผิดลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ มาตรา 334 - 336 ความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา 352 - 356 ความผิดฐานยกยอกทรัพย์ มาตรา 358 - 361 ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ มาตรา 362 - 366 ความผิดฐานบุกรุก ดังที่เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าห้องสมุดเป็นแหล่งสะสม รวบรวม สรรพวิทยาการต่าง ๆ ที่บันทึกในหนังสือ วารสาร จุลสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมถึงวัสดุทัศนวิสัยอุปกรณ์ซึ่งจัดบริหารงานโดยบรรณารักษ์ เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ แต่ผู้ใช้บางคน ใช้สอยทรัพย์สินนั้น ในลักษณะที่มุ่งประโยชน์ส่วนตนแต่ผู้เดียวเช่น ขโมยหนังสือ ตัดหรือฉีกหนังสือ ยืมแล้วไม่คืน การกระทำเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาทั้งสิ้น และจะต้องได้รับโทษหนักกว่าการกระทำความผิดกับทรัพย์โดยทั่ว ๆ ไป เพราะหนังสือในห้องสมุดนั้น เป็นทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ ดังมาตรา 360 แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติเอาไว้ (ไชยยศ เหมะรัชตะ, 2530 : 44)

ในส่วนความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ซึ่งบังคับใช้กับตัวบรรณารักษ์นั้นต้องศึกษาคำว่า "เจ้าพนักงาน" เสียก่อน โดยดูจากคำพิพากษาฎีกาในเรื่องการกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าพนักงานซึ่งได้พิพากษาไปแล้วบางส่วนมาประกอบเพื่อการเทียบเคียงกับตำแหน่งบรรณารักษ์ได้ เพื่อให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

คำว่า เจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญานั้นสุวัณชัย ใจหาญ (2520 : 82 - 86) สัตยชัย สัจจวานิช (2523 : 69 - 71) วิสาร พันธนะ (2527 : 62 - 64) ประสิทธิ์ จงวิจิต (2532 : 146 - 149) ได้ให้ความหมายไว้ว่า

1. หมายถึงบุคคลซึ่งมีพระราชบัญญัติพิเศษ ระบุให้เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายของกฎหมายลักษณะอาญาหรือประมวลกฎหมายอาญา เช่น พนักงานสุขาภิบาล พนักงานป่าไม้ ไวยาวัจกร เป็นต้น

2. หมายถึงบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือชั่วคราว และไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนเพื่อการนั้นหรือไม่ ทั้งนี้จะต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 ได้มีการแต่งตั้งโดยชอบด้วยกฎหมายหรือโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่จะแต่งตั้งได้ จะเห็นได้ว่ามีพระราชบัญญัติบางฉบับกำหนดให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา เช่น ตำรวจ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ฯลฯ บางฉบับก็มอบให้รัฐมนตรี อธิบดี ฯลฯ แต่งตั้งเจ้าพนักงานตามที่เห็นสมควร ซึ่งเป็นการแต่งตั้งของผู้มีอำนาจตามกฎหมายอย่างใดก็ได้ การแต่งตั้งตามกฎหมายนั้น จะต้องให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายระบุไว้

2.2 ได้มีการแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือชั่วคราวชั่วคราว และไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนเพื่อการนั้นหรือไม่ ความสำคัญอยู่ที่งานที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติ นั้นว่ามีลักษณะเป็นราชการหรือไม่ กล่าวคือกระทำการเป็นตัวแทนของรัฐในฐานะที่รัฐปกครองราษฎร ฉะนั้นจะต้องพิจารณาจากงานในหน้าที่ที่ผู้นั้นทว่าผู้นั้นเป็นเจ้าพนักงานหรือไม่ สำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการจะยกอุทธรณ์ให้เห็นมาตรการที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง พร้อมคำพิพากษาฎีกาบางส่วนดังนี้

มาตรา 147 บัญญัติว่า "ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์ใด เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้น เสีย ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึง สี่หมื่นบาท" (วิสาร พันธนะ. 2527 : 96 - 99) ฎีกา 481/2529 "จำเลยเป็นข้าราชการ ครูโรงเรียนวิสุทธิกษัตริ์สังกัดกรมสามัญศึกษา แต่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ธุรการและการเงินของ โรงเรียนผู้ใหญ่วิสุทธิกษัตริ์ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานและได้ ปฏิบัติราชการตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อจำเลยมีเจตนาเบียดบังเอาเงินบำรุงการศึกษาโรงเรียน ผู้ใหญ่วิสุทธิกษัตริ์ที่ได้รับไว้ตามหน้าที่ ไม่จัดการนำส่งประธานกรรมการเก็บรักษาเงินตามระเบียบ จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147" นอกจากนี้สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 845/2502, 213/2503, 1184/2505, 599/2505, 82-86/2506,

1639/2508, 1103/2508, 1264/2518, 256/2523, 3057/2523, 3410/2525,
2505/2528

มาตรา 148 บัญญัติว่า " ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ใช้อำนาจตำแหน่งโดยมิชอบข่มขืนใจ หรือจู่ใจ เพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาท ถึง สี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต" (นคร พจนรพษ์ และพลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา. 2527 : 56) ฎีกา 3953/2530 "จำเลยเป็นข้าราชการพลเรือนสังกัดมหาวิทยาลัย ร.มีหน้าที่ปฏิบัติงาน ข้างเขียนแบบและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จำเลยได้รับแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยให้ มีหน้าที่ควบคุมและตรวจงานก่อสร้างที่พักสำหรับนักศึกษา แล้วรายงานผลให้ประธานกรรมการ ตรวจการจ้างทราบ ซึ่งจำเลยอาจรายงานในทางให้คู่หรือให้โทษโดยเกียจจนกว่า งานงวดสุดท้ายที่จำเลยเรียกร้องเงินจาก พ.ตัวแทนของผู้รับจ้างในการที่จำเลยจะลงนาม ตรวจผ่านให้ นั้น ยังไม่แล้วเสร็จสมบูรณ์ตามสัญญาจ้างได้ จึงถือได้ว่าจำเลยใช้อำนาจในตำแหน่ง โดยมิชอบจู่ใจเพื่อให้ พ. ให้เงินดังกล่าวแก่จำเลย อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148 แล้ว แม้จำเลยจะอ้างว่าเรียกร้องให้ผู้อื่นและได้มีการส่งมอบเงินให้จำเลย หลังจากคณะกรรมการตรวจการจ้างตรวจรับงานไว้แล้วก็ตาม" (สำนักงานส่งเสริมงาน ศาลาการ. 2530 : 29 - 30) นอกจากนี้สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 789/2502, 1389/2506, 1663/2513, 2570/2515

ส่วนบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาที่สามารถนำมาบังคับใช้กับผู้ให้บริการห้องสมุดนั้น มีดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น อุทาหรณ์ที่เห็นได้ชัดเจนจากการที่ผู้ให้บริการ จัก ทาลายหนังสือ หรือวัสดุอื่น ๆ ของห้องสมุดซึ่งบรรณารักษ์ได้ประสບอยู่เสมอเนื่องการกระทำเช่นนี้ของผู้ใช้ บริการนั้น ถือว่าเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 360 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า "ผู้ใดทำให้เสียหาย ทาลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อ สาธารณประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ"(วิสาร พันธนะ. 2527 : 373 - 375)

องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา ๕๑ ดังนี้

1. ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์
2. ซึ่งทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์
3. เจตนา

ทำให้เสียหาย หมายถึง ทำให้ทรัพย์สินชำรุดหรือบุบสลาย หรือทำให้สภาพทรัพย์สิน

เปลี่ยนแปลงไปเป็นที่เสียหายแก่เจ้าของทรัพย์สินนั้น การชำรุดบุบสลายไม่จำเป็นต้องเป็นการถาวร แม้จะสามารถแก้ไขซ่อมแซมให้กลับคืนสภาพเดิมได้ ก็เป็นการทำให้เสียหาย เช่น เอาหมึกกรด เลือผู้อื่น เอาเหล็กทุบตัวถังให้บุบ ถอนหรือตัดกิ่งไม้ที่ผู้อื่นปลูกไว้ทิ้งไป ใช้ปืนยิงธงชาติของ โรงเรียน ขุดดินในท้องของผู้อื่นให้เกิดบ่อ ยังเป็นถูกศาลแพ่งตัดสินว่าเสียหาย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2523/2510, 1846/2500, 588/2509, 1013/2504, 1113/2516)

ทำลาย การกระทำที่มีความรุนแรงกว่าการทำให้เสียหาย คือทำให้ทรัพย์สินสิ้นสภาพ ไปเลย เช่น เอาไฟเผารถยนต์ของผู้อื่น หรือกระแทบแวนตามแตกละเอียดตัดโคนต้นไม้ที่ผู้อื่นปลูกไว้ ไปรยข้าวเปลือกผสมยาพิษให้เป็ดผู้อื่นกิน เป็ดตายไปหลายตัว (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 35/2503)

ทำให้เสื่อมค่า เป็นการทำให้ราคาของทรัพย์สินลดน้อยลง เช่น กล้องถ่ายรูปยังใหม่ เอาของเขาไปใช้ ทำให้กล้องถ่ายรูปนั้นเสียสภาพเป็นของใช้แล้ว ขายได้ราคาต่ำ

ทำให้ไร้ประโยชน์ คือทำให้ประโยชน์ของทรัพย์สินนั้นหมดไป แม้จะเป็นการชั่วคราวก็ตาม เช่น ปลอ่ยยางรถยนต์ทำให้ยางแบน วังไม่ได้เป็นต้น

ทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ หมายความว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นของแก่บุคคลทั่วไป ทุกคนเมื่อสิทธิจะได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น ถ้าเป็นทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อประโยชน์แก่คนทั่วไปแล้ว ใครเป็นเจ้าของไม่สำคัญ จะเป็นเอกชน หรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งถือว่าไม่มีเจ้าของก็ได้

ทรัพย์สินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น แก้วหรือเครื่องเล่นสำหรับเด็กในสวนสาธารณะ โคมไฟที่ให้แสงสว่างแก่ประชาชนในเวลากลางคืน อาจเป็นโคมไฟของเทศบาล หรือโคมไฟ ที่ติดตั้งไว้ในหมู่บ้านจัดสรร หรือ ถนนของเอกชน ถนนหลวง สะพาน เป็นต้น

ทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง ป่าบบอกชื่อ ถนน
กioskประปาสำหรับดับเพลิง เป็นต้น

สำหรับหนังสือในท้องมรดกสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ก็จัดเป็นทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อ
สาธารณประโยชน์ด้วยตาม มาตรา 360 (ไชยยศ เหมะรัชตะ. 2530 : 44)

เจตนา หมายความว่า ผู้กระทำรู้สึกสำนึกในการที่กระทำ และในขณะที่ผู้กระทำ
ประสงค์ต่อผล หรือยอมเสี่ยงเห็นผลของการกระทำนั้น และในมาตรานี้ผู้กระทำต้องรู้ด้วยว่าทรัพย์สินที่
ตนกระทำนั้น เป็นทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

อุทธรณ์ ในเรื่องการทำให้เสียทรัพย์สินตาม มาตรา 360 แห่งประมวลกฎหมายอาญานั้น
ศึกษาได้จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 361/2518, 1196/2518, 2538/2522

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตั้งแต่
เกิดจนกระทั่งตาย ประเทศไทยได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตั้งแต่วันที่ 11
พฤศจิกายน พ.ศ. 2466 และจนกระทั่งถึงปัจจุบันก็ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาเรื่อย ๆ
เพื่อให้สมบูรณ์และเหมาะสมกับเหตุการณ์ของบ้านเมืองประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
แบ่งออกเป็น 6 บรรพ ด้วยกัน ดังนี้

บรรพ 1 หลักทั่วไป ตั้งแต่มาตรา 1 ถึง มาตรา 193

บรรพ 2 หนี้ ตั้งแต่มาตรา 194 ถึง มาตรา 452

บรรพ 3 เอกเทศสัญญา ตั้งแต่มาตรา 453 ถึง มาตรา 1297

บรรพ 4 ทรัพย์สิน ตั้งแต่มาตรา 1298 ถึง มาตรา 1434

บรรพ 5 ครอบครัว ตั้งแต่มาตรา 1435 ถึง มาตรา 1598

บรรพ 6 มรดก ตั้งแต่มาตรา 1599 ถึง มาตรา 1755

(นคร พจนานุกรม และพลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา. 2527)

ในส่วนงานท้องมรดกซึ่งมีบรรณารักษ์เป็นผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน บริหารงานให้สำเร็จ
ลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแต่ละสถาบันทางการศึกษานั้น ต้องเกี่ยวข้องกับประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ในมาตรา ดังต่อไปนี้

มาตรา 420 - 452 เรื่อง ละเมิด

จากการศึกษาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดซึ่งบรรณารักษ์ควรรู้จากมาตราต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น จะเห็นได้ว่า มาตรา 420 เรื่อง ละเมิด เป็นมาตราหลัก มาตราสำคัญที่คนไทยทุกคน ไม่เฉพาะแต่ข้าราชการเท่านั้นที่ต้องรู้ ด้วยเหตุที่สังคมเราก่อสร้างด้วยกฎหมาย กฎหมายเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคม โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรงและประชาชนมีส่วนได้เสียอย่างมาก (ศุภรณี อุดหนุนนท์. 2532 : 18) นอกจากนี้จากบทบัญญัติของมาตรานี้ ทำให้ทุกคนได้ทราบว่า เมื่อบุคคลใดก็ตามได้รับความเสียหายอันเกิดจากการกระทำการละเมิดจากบุคคลอื่นแล้ว ย่อมมีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าเสียหายได้ตามบทบัญญัติดังกล่าวที่ได้ให้ความคุ้มครองเอาไว้

สำหรับเรื่อง ละเมิด ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 420 ว่า "ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหาย แก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น" พจนี บุษปาคม (2523 : 2 - 3); ศักดิ์ สอนงชาติ (2525 : 1 - 69) และ ไพจิตร บุญพันธุ์ (2527 : 155 - 193) ได้สรุปว่าการกระทำใดจะเป็นละเมิดหรือไม่ต้องประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ

1. การกระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ซึ่งหมายถึง กระทำต่อบุคคลอื่นด้วยอาการฝ่าฝืนต่อกฎหมายที่ห้ามไว้หรือละเว้นไม่กระทำในสิ่งที่กฎหมายบัญญัติให้กระทำหรือตนมีหน้าที่ตามกฎหมาย

2. กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ กระทำโดยจงใจคือ การกระทำโดยสำนึกและในขณะที่เดียวกันก็รู้ว่าจะทำให้เขาเสียหาย เช่น เจตนาฆ่าเขา หรือเจตนาทำร้ายเขา ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การกระทำโดยจงใจในเรื่องละเมิดถือหลักเบาบางกว่าทางอาญา สำหรับทางอาญานั้นต้องกระทำโดยรู้สำนึกในการที่ตนและในขณะที่เดียวกันผู้กระทำต้องประสงค์ต่อผลหรือยอมเสี่ยงเห็นผลด้วย

ส่วนคำว่าประมาทเลินเล่อในทางแพ่ง หมายความว่า การกระทำที่ขาดความระมัดระวัง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายขึ้นและหมายรวมถึงการ ไม่ป้องกันผลที่จะเกิดขึ้นโดยประมาทเลินเล่อด้วยแม้ตนเองไม่ได้กระทำให้เกิดผลนั้น

ระดับความระมัดระวังของบุคคลต้องถือระดับบุคคลธรรมดา

อุทธรณ์ 1 นาย ก. ขับรถยนต์ไปในถนนที่มีคนเดินจอบแจ ด้วยความเร็วและไม่ให้สัญญาณเตรแล้วเจียดชนถูกคนเดินถนนได้รับบาดเจ็บ ดังนั้นถือว่า นาย ก. กระทำโดยประมาท เลินเล่อ

อุทธรณ์ 2 เทศบาลขยายถนน ทำให้หน้าขอบคอนกรีตเข้ามาอยู่ในถนนเมื่อถนนให้รถสัญจรไปมา ก็ยังมีได้ทำให้บ่อเรียบเป็นพื้นถนนธรรมดา และมีได้จัดให้มีเครื่องหมายและสัญญาณไฟติดตั้ง ให้เป็นที่สังเกตในเวลาค่ำคืน โจทก์ขับรถมาชนบ่อนี้โดยมิใช่ความประมาทเลินเล่อของโจทก์ รถยนต์เสียหาย โจทก์ได้รับบาดเจ็บ ต้องถือเป็นความประมาทของเทศบาล ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์ (คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 1201/2502)

3. ทำให้บุคคลอื่นเสียหาย โดยปกติผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบเฉพาะการกระทำของตน แต่อย่างไรก็ดี ในเรื่องละเมิดถ้าได้มีการกระทำละเมิดร่วมกัน หรือมิได้ร่วมแต่เป็นผู้ยุยงส่งเสริม หรือช่วยเหลือในการกระทำละเมิดครั้งนี้ บุคคลเหล่านั้นจะต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายนั้น (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 432)

ในบางกรณีแม้จะไม่ได้ร่วมกระทำละเมิดหรือยุยงส่งเสริมหรือช่วยเหลือในการกระทำ แต่กฎหมายบัญญัติให้ต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้ละเมิด ดังมาตรา 425 (นายจ้างกับลูกจ้าง) มาตรา 427 (ตัวการกับตัวแทน) มาตรา 429 (บิดามารดากับผู้เยาว์) มาตรา 430 (ครูบาอาจารย์กับศิษย์)

ส่วนค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการกระทำละเมิดซึ่งผู้เสียหายจะพึงได้รับนั้น ถ้าวางลงกันไม่ได้ ก็ต้องดำเนินการฟ้องร้องทางศาล ศาลจะเป็นผู้กำหนดค่าสินไหมทดแทน โดยจะวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

ค่าสินไหมทดแทนอันจะพึงบังคับให้ใช้ อาจแบ่งได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ทรัพย์สิน
2. ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ชีวิต
3. ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ร่างกายและอนามัย
4. ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่เสรีภาพ

5. คำสั่งใหม่ทดแทนเพื่อความปลอดภัยแก่ชื่อเสียง

6. คำสั่งใหม่ทดแทนเพื่อความปลอดภัยแก่สิทธิอื่น ๆ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังที่ได้เสนอมานั้น จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบรรณารักษ์ อาจจะกระทำการอันละเมิดต่อบุคคลอื่นได้เช่น ในกรณีที่บรรณารักษ์คนใดคนหนึ่งอยู่ในตำแหน่งเป็นหัวหน้าหรือเป็นผู้บังคับบัญชาได้ปล่อยปละละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่จนทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุจริตเบียดบังเอาเงินที่รับผิดชอบไป ถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่อ ต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่โจทก์ผู้เป็นเจ้าของเงิน ซึ่งในกรณีดังกล่าว สามารถคู่ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3489/2527 แล้วนำมาเทียบเคียงกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบรรณารักษ์แล้วจะทำให้เข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ฎีกา 3489/2527 "จำเลยที่ 4 ตีร่างหัวหน้าแผนกการเงินของโจทก์ เป็นผู้บังคับบัญชาของจำเลยที่ 1 ที่ 2 เงินที่ขาดหายไปโดยการกระทำทุจริตของจำเลยที่ 1 ที่ 2 เป็นเงินที่ผ่านเข้ามาในแผนกการเงินตามสายงาน หากจำเลยที่ 4 ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามคำสั่งของโจทก์ จำเลยที่ 1 ที่ 2 ก็ไม่อาจทุจริตได้ การที่จำเลยที่ 4 ละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติจนเป็นเหตุให้เงินของโจทก์ขาดหายไป โดยการทุจริตของผู้ใต้บังคับบัญชาเช่นนี้ เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่อ จำเลยที่ 4 จึงต้องชดเชยค่าเสียหายให้โจทก์" นอกจากนี้สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3546/2526, 4008/2526

ในบางกรณี บรรณารักษ์นอกจากจะปฏิบัติงานตามหน้าที่ในท้องสมุคแล้ว ยังต้องรับผิดชอบในเรื่องการเรียนการสอนอยู่เป็นประจำอีกด้วยคือเป็นครูบาอาจารย์นั่นเองซึ่งในเรื่องมูลละเมิดนั้น ได้บัญญัติเอาไว้เป็นพิเศษว่า ครูบาอาจารย์ต้องรับผิดชอบร่วมกับเด็ก ในกรณีที่เด็กไปกระทำละเมิดในช่วงที่อยู่ในความรับผิดชอบของครูบาอาจารย์คนนั้น ดังมาตรา 430 ที่บัญญัติว่า "ครูบาอาจารย์ นายจ้าง หรือบุคคลอื่นซึ่งรับดูแลบุคคลผู้ไร้ความสามารถ อยู่เป็นนิตยภัตชั่วครั้งชั่วคราวก็ดี จำต้องรับผิดชอบกับผู้ไร้ความสามารถ ซึ่งเขาได้กระทำลงในระหว่างที่อยู่ในความดูแลของตน ถ้าหากพิสูจน์ได้ว่า บุคคลนั้น ๆ มิได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร" ดังนั้นบรรณารักษ์ทุกคนมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานในหน้าที่ขึ้นมาได้

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนเป็นกฎหมายซึ่งใช้ในการบริหารงานบุคคลในระบบราชการไทย ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้มีบทบัญญัติต่าง ๆ เกี่ยวกับวินัยการรักษาวินัย กำหนดการออกกระเบียบ กฎข้อบังคับต่าง ๆ และมติคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ข้าราชการได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติและมีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนทำหน้าที่ควบคุมการบริหารและดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับให้สัมฤทธิ์ผล เพื่อให้การปฏิบัติงานของข้าราชการได้สนองนโยบายของรัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชาติบ้านเมือง

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มีทั้งหมด 143 มาตรา ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 109 ตอนที่ 31 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2535 มาตราที่สำคัญมีดังนี้

มาตรา 4 (วิวัฒน์ เอี่ยมพนา. 2536 : 2)

ข้าราชการพลเรือน หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ได้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในกระทรวง ทบวงกรมฝ่ายพลเรือน

สำหรับเรื่องวินัยของข้าราชการพลเรือนนั้น มีกำหนดบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตั้งแต่มาตรา 80 ถึง 99 วินัยเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทุกคนต้องรักษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่รับราชการต้องรักษาไว้อย่างเคร่งครัด

อุตร ชื่นกลิ่นธูป (2530 : 1 - 7) ได้ให้ความหมายของวินัยว่า วินัยนั้นคือ กฎระเบียบในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง คีล วินัย ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ฯลฯ บรรดาที่มีมนุษย์เป็นผู้กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องสำหรับการควบคุมความประพฤติของมนุษย์ เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

ประวิทย์ นนทร (2525 : 24 - 26) กล่าวว่า วินัย มีความหมาย 2 ทาง คือ

1. ความหมายในทางรูปธรรม หมายถึง ข้อปฏิบัติหรือแบบสำหรับคนในองค์การ ในหมู่ในเหล่า ในวงการแต่ละแห่งซึ่งเราเรียกข้อปฏิบัติหรือแบบที่กำหนดไว้ที่มุ่งหวังคนในวงการนั้นว่าวินัย เช่น ในวงการทหารก็มีวินัยทหารเป็นข้อปฏิบัติหรือแบบของทหาร

2. ความหมายในทางนามธรรม หมายถึง ลักษณะในเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมา เป็นการควบคุมตนเอง ยอมรับหรือปฏิบัติตามการนำหรือการบังคับบัญชา มีความเป็นระเบียบหรืออยู่ในแบบแผน

สำหรับมาตรา 80 ประกอบกับมาตรา 100 ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับนี้ได้บัญญัติไว้ว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญทุกคนต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยที่บัญญัติไว้ ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย จักต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้

ส่วนโทษที่จะลงแก่ข้าราชการผู้ที่กระทำความผิดทางวินัยตามมาตรา 100 มี 5 สถานด้วยกัน คือ

1. ภาคทัณฑ์
2. ตัดเงินเดือน
3. ลดขั้นเงินเดือน
4. ปลดออก
5. ไล่ออก

สำหรับบรรดารักษาราชการแทนที่เป็นข้าราชการ จึงต้องยึดเอาพระราชบัญญัตินี้เป็นหลักในการปฏิบัติงานด้วย ถ้าละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามเมื่อกระทำความผิดทางวินัยดังที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัตินี้แล้ว จักต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งใน 5 สถานตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัตินี้ สำหรับมาตราสำคัญที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน (นิรันดร์ บรรดาศักดิ์. 2529 : 11 - 18) มีดังนี้

1. มาตรา 82 "ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

ความมุ่งหมายของวินัยตามมาตรานี้ก็เพื่อให้ข้าราชการ ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งนับว่าเป็นเงื่อนไขสำคัญที่สุดในการทำงานของทุกวงการ

2. มาตรา 84 "ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอุตสาหะ เอาใจใส่ ระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

การประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

ความมุ่งหมายของวินัยตามมาตรานี้ อยู่ที่กำหนดให้ข้าราชการ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความรับผิดชอบ ด้วยความเอาใจใส่ โดยมุ่งให้เกิดผลดีที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการด้วย ไม่ใช่สักแต่เพียงทำงานให้ผ่าน ๆ ไปตามหน้าที่

3. มาตรา 87 "ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาความลับของทางราชการ การเปิดเผยความลับของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ความมุ่งหมายของวินัยตามมาตรานี้ อยู่ที่ว่า ความลับของทางราชการจะเปิดเผยไม่ได้ เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการ หากข้าราชการพลเรือนผู้ใดนำไปเปิดเผยก็เป็นความผิดวินัยตามข้อนี้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าผู้นั้นมีหน้าที่ราชการในเรื่องนั้นหรือไม่

4. มาตรา 88 "ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่า การปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันที เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้ และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

ความมุ่งหมายของวินัยตามมาตรานี้ ชี้ให้เห็นว่า คำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการเป็นการกำหนดหน้าที่ให้ข้าราชการปฏิบัติ การขัดคำสั่งเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งไม่ใช่วิสัยที่ข้าราชการจะพึงประพฤติ งานของทุกหน่วยจะดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อทุกคนร่วมกันทำงานตามการอำนวยการของผู้บังคับบัญชา ถ้ามีการขัดขึ้นหลักเลียงจะทำให้งานเสีย จึงต้องรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของคำสั่งผู้บังคับบัญชาไว้

5. มาตรา 90 "ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

ความมุ่งหมายของวินัยตามมาตรานี้ เพื่อให้ข้าราชการมีความซื่อตรง จึงไม่ให้รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา รวมทั้งการปกปิดข้อความที่ควรรายงานให้ทราบ

6. มาตรา 92 "ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการจะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไม่ได้

การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการ หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

ความมุ่งหมายของวินัยตามมาตรานี้ บอกให้รู้ว่า การอุทิศเวลาให้แก่ราชการนั้น เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับข้าราชการในการปฏิบัติหน้าที่ ข้าราชการต้องตระหนักไว้เสมอว่า งานของทางราชการสำคัญกว่างานของส่วนตัว ฉะนั้นข้าราชการจึงไม่ควรเอาเวลาราชการไปใช้ทำงานส่วนตัว หรือแม้จะนอกเวลาทำราชการตามปกติ ถ้าได้รับคำสั่งให้ทำราชการ หรือมีราชการที่ได้รับมอบหมายให้ทำในเวลานั้นก็ต้องทำจะอ้างว่าเลิกงานแล้วหรือเป็นวันหยุดราชการหาได้ไม่

7. มาตรา 94 "ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การส่งเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้า และด้วยความสุภาพเรียบร้อย ห้ามมิให้ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ

การดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

ความมุ่งหมายของวินัยตามมาตรานี้ เพื่อให้ข้าราชการได้สำนึกในฐานะ บทบาท และหน้าที่ของตนที่จะต้องให้บริการแก่ประชาชน และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามฐานะ บทบาท และ หน้าที่นั้นรวมทั้งเพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติที่รู้สึกกันว่า ข้าราชการเป็นเจ้าขุนมูลนายให้หมดสิ้นไปด้วย

8. มาตรา 98 "ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤตชั่ว

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุก หรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดหุโทษ หรือกระทำการอื่นอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

ความมุ่งหมายของวินัยตามมาตรานี้ กำหนดให้ข้าราชการรักษาชื่อเสียงของตนเอง ซึ่งหากพิจารณาโดยผิวเผินก็อาจเห็นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่หากพิจารณาโดยลึกซึ้งแล้วจะเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพราะข้าราชการเป็นลูกมือของรัฐบาลในการบริหารราชการ หากข้าราชการประพฤติตนไม่เหมาะสม ไม่รักษาชื่อเสียง และเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการก็จะทำให้ประชาชนเสื่อมความเชื่อถือศรัทธาในตัวข้าราชการ และพลอยเสื่อมความเชื่อถือศรัทธาในตัวข้าราชการ และพลอยเสื่อมเสียไปถึงหน่วยราชการตลอดจนรัฐบาลด้วย ความประพฤติทั้งในและนอกหน้าที่ราชการมีผลเกี่ยวข้องโดยตรงถึงประสิทธิภาพของราชการ จึงได้มีการกำหนดเป็นบทวินัยให้ข้าราชการรักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤตชั่ว

จากบทบัญญัติที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า วินัยและการรักษาวินัยเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นมากสำหรับข้าราชการทุกคนรวมถึงบรรณารักษ์ด้วย เพราะวินัยมีผลต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าประสงค์อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บางครั้งในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ผู้ปฏิบัติอาจจะเกิดความผิดพลาดขึ้นมาได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ความประมาทเลินเล่อ หรือเจตนาที่ดี ซึ่งข้าราชการผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษทางวินัยตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกเหนือจากนั้น ในบางกรณี อาจจะต้องรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 เรื่อง ละเมิด และยิ่งกว่านั้นอาจมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 หมวด 2 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอีกด้วยดังที่ได้เสนอในส่วนของการประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประมวลกฎหมายอาญามาแล้ว

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช (2511 : 5 - 6) ; มานะ พิทยากรณ์ (2517 : 5) ; ไชยยศ เหมะรัชตะ (2521 : 59 - 75, 2528 : 12 - 16, 2530 : 49 - 51, 2532 : 64 - 79, 2533 : 59 - 64) ; จรัญ ภักดีธนากุล (2526 : 3 - 4) ; ชัยวัฒน์ ตันดีเปล่ง (2527 : 23 - 45) นิวัฒน์ มีลาภ ; (2529 : 1) และแก้วสรร อติโพธิ์ (2530 : 16 - 25) ได้กล่าวถึงพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์โดยสรุปว่า

กฎหมายลิขสิทธิ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของบุคคลที่ได้ใช้ความรู้ความสามารถหรือความชำนาญของตนสร้างผลงานขึ้น และเพื่อส่งเสริมการสร้างสร้งงานใหม่ขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกคน หากบุคคลใดสร้างสร้งผลงานขึ้นภายใต้เงื่อนไขของกฎหมาย ก็ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายในอันที่มีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะกระทำการใด ๆ เช่น ทำซ้ำ ดัดแปลง โฆษณาให้เกิดประโยชน์จากลิขสิทธิ์ เป็นต้น

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 มีทั้งหมด 50 มาตรา มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2521

การได้มาซึ่งลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัตินี้แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. โดยการที่ผู้สร้งสร้งได้สร้งสร้งงานขึ้น อันเป็นผลงานที่มีรูปร่างปรากฏขึ้น โดยการคิดค้นขึ้นใหม่ด้วยตัวเองทั้งหมด
2. โดยการเอางานที่มีลิขสิทธิ์อยู่แล้วมาดัดแปลง โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์
3. โดยการเอางานอันมีลิขสิทธิ์อยู่มารวบรวมหรือประกอบเข้ากันโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์

4. โดยผลแห่งนิติกรรม เช่นทำเป็นสัญญาโอนขายลิขสิทธิ์กัน
5. โดยผลของกฎหมาย

การละเมิดลิขสิทธิ์มีดังนี้

1. การละเมิดโดยตรง ได้แก่ การทำซ้ำหรือดัดแปลง หรือนำงานอันมีลิขสิทธิ์ออกโฆษณาโดยมิได้รับอนุญาต
 2. การละเมิดโดยทางอ้อม ได้แก่ การรู้อยู่แล้วว่างานใดได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น แต่ยังนำไปขาย ให้เช่า หรือนำออกโฆษณาหรือแจกจ่ายหรือนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร (สมพร พรหมพิตร และศรีนิดา พรหมพิตร. 2532 : 38 - 45)
- ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์
- มาตรา 30 บัญญัติว่า "การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากมีวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้
- (1) วิจัยหรือศึกษา
 - (2) ใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือเพื่อประโยชน์ของตนเองและบุคคลในครอบครัวและญาติมิตร
 - (3) ดิชม วิจัยหรือแนะนำผลงานโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น
 - (4) เสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชนโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น
 - (5) ทำซ้ำ ดัดแปลง นำออกแสดงหรือทำให้ปรากฏ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของศาลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายหรือในการรายงานผลการพิจารณาดังกล่าว
 - (6) ทำซ้ำ ดัดแปลง นำออกแสดง หรือทำให้ปรากฏโดยผู้สอนเพื่อประโยชน์ในการสอนของตน

(7) คัดลอก ทาสีเนา ดัดแปลงบางส่วนของงาน หรือคัดทอน หรือทำการสรุปโดยผู้สอน หรือสถาบันศึกษาตามความเหมาะสมและตามจำนวนที่จำเป็นเพื่อแจกจ่ายหรือจำหน่ายแก่ผู้เรียนในชั้นเรียนหรือสถาบันศึกษา

(8) นำงานนั้นมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการถามและตอบในการสอบ"

สำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุด ตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัตินี้ มีข้อยกเว้นให้ว่าสามารถทำซ้ำได้โดยมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร แต่เพื่อใช้ในงานห้องสมุดหรือให้แก่ห้องสมุดอื่นหรือให้แก่บุคคลอื่น เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยหรือการศึกษาตามจำนวนการทำซ้ำโดยคำนึงถึงความเหมาะสม

การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา อายุความการฟ้องร้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ คือ 3 ปี นับตั้งแต่เจ้าของลิขสิทธิ์รู้ถึงการละเมิด แต่ต้องไม่เกิน 10 ปี นับตั้งแต่วันที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์ (มาตรา 29 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521)

ลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ เป็นการขยายขอบเขตของการคุ้มครองลิขสิทธิ์ออกไปยังประเทศอื่นตามพันธกรณีที่ตนผูกพันอยู่ ซึ่งในปัจจุบันมักจะเป็นไปในรูปของอนุสัญญาระหว่างประเทศ คือ อนุสัญญาเบอร์น์เพื่อการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม และอนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล โดยอนุสัญญาทั้งสองฉบับได้บัญญัติให้ประเทศภาคีแห่งอนุสัญญาได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในประเทศภาคีแห่งอนุสัญญาอื่นในลักษณะตอบแทนกัน

ดังเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า บรรณารักษ์นั้น เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่คลุกคลีใกล้ชิดอยู่กับหนังสือ วารสาร จุลสาร สิ่งพิมพ์ตลอดจนวัสดุทัศนวัสดุต่าง ๆ ซึ่งนอกจากงานซ่อมแซม ดูแลรักษา จัดหมู่ ทาบัตรรายการเกี่ยวกับวัสดุดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีหน้าที่ในการจัดหาและบริการผู้ใช้ ซึ่งหน้าที่ทั้งสองประการหลังนี้นั้น วิธีที่จะได้มาเพื่อนำออกไปให้ซึ่งบริการนั้น ส่วนหนึ่งได้มาโดยการทำการดัดแปลง คัดลอก ทาสีเนาในวัสดุที่ต้องการ ซึ่งวัสดุที่ต้องการนั้นอาจเป็นวรรณกรรม ทัศนทัศนวัสดุหรืออื่น ๆ ล้วนแต่เป็นงานที่ลิขสิทธิ์ทั้งสิ้น ซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ได้บัญญัติไว้ชัดเจนในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ถึงแม้ว่า มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันนี้ จะมีข้อยกเว้นการกระทำของบรรณารักษ์เอาไว้ในเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นข้อยกเว้นที่มีข้อแม้ในตัวด้วย บรรณารักษ์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้ และเข้าใจในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 234 คน บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 183 คน และบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 427 คน รวมทั้งสิ้น 844 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากบรรณารักษ์แต่ละสังกัดให้ได้จำนวนตามที่ปรากฏในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 606 - 610) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 493 คน ดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดของบรรณารักษ์

สังกัด	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. สถาบันอุดมศึกษา	234	169
2. โรงเรียนมัธยมศึกษา	183	123
3. โรงเรียนประถมศึกษา	427	201
รวม	844	493

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบทดสอบเรื่อง ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารที่จะนำมาสร้างแบบทดสอบคือ กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด

1.2 นำข้อกฎหมายที่ได้จากการศึกษาในข้อ 1.1 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด 3 ท่าน อันประกอบด้วย นิติกร อัยการ และผู้พิพากษาช่วยตรวจสอบและคัดเลือกว่ากฎหมายใดบ้างเป็นกฎหมายที่บรรณารักษ์ควรรู้ ซึ่งรายชื่อผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

1.2.1 นายรัตนชัย ศรีสุวรรณ วุฒิ กศ.บ., น.บ. ตำแหน่งนิติกร
ฝ่ายวินัยและนิติการ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1.2.2 นายบัณฑิต ทองตัน วุฒิ น.บ., น.บ.ท. ตำแหน่งอัยการ
จังหวัดผู้ช่วย สำนักงานอัยการสูงสุด

1.2.3 นางสาวนุสรา ศิริสิมกุล วุฒิ น.บ., น.บ.ท., LL.M.
ตำแหน่งผู้พิพากษาศาลอาญา กระทรวงยุติธรรม

1.3 นักกฎหมายที่ผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ได้คัดเลือกพร้อมความเห็นเพิ่มเติม มาสร้างแบบทดสอบ ซึ่งเนื้อหาของกฎหมายที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1.3.1 ประมวลกฎหมายอาญา

1.3.1.1 มาตรา 1 บทนิยาม

1.3.1.2 มาตรา 147 - 166 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่

ราชการ

1.3.1.3 มาตรา 334 - 336 ความผิดฐานลักทรัพย์

1.3.1.4 มาตรา 352 - 356 ความผิดฐานยักยอกทรัพย์

1.3.1.5 มาตรา 358 - 361 ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

1.3.1.6 มาตรา 362 - 365 ความผิดฐานบุกรุก

1.3.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 - 452 ละเมิด

1.3.3 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 และ

พ.ศ. 2535

1.3.4 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521

1.4 นักกฎหมายที่ได้รับการคัดเลือกในข้อ 1.3 มาสร้างแบบทดสอบวัดความ เข้าใจโดยให้มีลักษณะครอบคลุมเนื้อหากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด ซึ่ง สร้างได้จำนวน 60 ข้อ โดยจำนวนข้อของแต่ละประเภทของกฎหมายกำหนดตามความสำคัญ และปริมาณของเนื้อหากฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแยกได้ดังนี้

1.4.1 ประมวลกฎหมายอาญา จำนวน 25 ข้อ

1.4.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวน 10 ข้อ

1.4.3 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน จำนวน 10 ข้อ

1.4.4 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ จำนวน 15 ข้อ

1.5 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วไปขอคำปรึกษาจากประธานกรรมการและ กรรมการควบคุมปริญญาพันธ์ ประธานกรรมการได้เสนอแนะให้มีการปรับเปลี่ยน เพิ่มเติม ข้อความ ตลอดจนการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาบางส่วน of ข้อคำถามและคำตอบในแบบทดสอบ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม

1.6 นำแบบทดสอบไปให้อาจารย์ผู้สอนวิชากฎหมายที่สนใจด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องในข้อคำถามและคำตอบ อาจารย์ทั้งสามท่านได้มีข้อเสนอแนะให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมข้อความและถ้อยคำบางส่วน ของข้อคำถามและคำตอบของแบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ จากข้อทดสอบทั้งหมด 60 ข้อ

1.7 นำข้อทดสอบพร้อมข้อเสนอแนะที่ได้จากอาจารย์ผู้สอนกฎหมายในข้อ 1.6 มาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบทดสอบ เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่สมบูรณ์ซึ่งได้ข้อทดสอบทั้งหมด จำนวน 60 ข้อ หลังจากนั้นได้นำเสนอประธานกรรมการควบคุมบริหารงานพิธีตรวจสอบความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

1.8 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับนิสิตระดับปริญญาโทชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2536 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่กำลังศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และหรือสารสนเทศศาสตร์ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์รายข้อ หาอำนาจจำแนกความยากง่ายของข้อทดสอบแต่ละข้อโดยใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยเทคนิค 27 เปอร์เซนต์ คัดเลือกเอา เฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายตั้งแต่ .20 - .80 ได้ข้อทดสอบที่มีคุณภาพ จำนวน 40 ข้อ ซึ่งแยกได้ดังนี้

1.4.1 ประมวลกฎหมายอาญา จำนวน 18 ข้อ

1.4.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวน 6 ข้อ

1.4.3 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน จำนวน 6 ข้อ

1.4.4 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ จำนวน 10 ข้อ

1.9 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับจากข้อทดสอบที่ได้คัดเลือกแล้ว โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

2. ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ

2.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ มีทั้งหมด 40 ข้อ

ซึ่งแยกรายละเอียดได้ดังนี้

ข้อที่ 1 - 18 เป็นข้อทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับประมวลกฎหมาย

อาญา

ข้อที่ 19 - 24 เป็นข้อทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2535

ข้อที่ 25 - 30 เป็นข้อทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับประมวลกฎหมาย

แพ่งและพาณิชย์ เรื่องละเมิด

ข้อที่ 31 - 40 เป็นข้อทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

พ.ศ. 2521

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอบหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงต้นสังกัดของบรรณารักษ์ที่ขอความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบแต่ละสังกัด

2. ส่งหนังสือแนะนำตัวพร้อมกับแบบทดสอบไปยังต้นสังกัดของบรรณารักษ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยได้จัดส่งไปทางไปรษณีย์ เมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2536 จำนวนทั้งสิ้น 595 ฉบับ

3. การรวบรวมแบบทดสอบคืน ผู้วิจัยได้ขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบทดสอบส่งคืนทางไปรษณีย์มายังผู้วิจัยภายใน 1 เดือน หลังจากได้รับแบบทดสอบ สำหรับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ไปขอรับคืนด้วยตนเองหลังจากวันที่ได้จัดส่งแบบทดสอบไปแล้ว 2 สัปดาห์

4. ผู้วิจัยได้รับแบบทดสอบคืนมาตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2536 จนถึงวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2536 รวมทั้งสิ้น 535 ฉบับ เป็นแบบทดสอบฉบับที่สมบูรณ์ 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.03 ซึ่งมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์ และมอร์แกน ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบทดสอบที่ส่งไปทดสอบ แบบทดสอบที่ได้รับคืนมา และแบบทดสอบฉบับที่
สมบูรณ์

สังกัดของบรรณารักษ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	แบบทดสอบที่ส่ง	แบบทดสอบที่ได้		แบบทดสอบฉบับที่	
	ไปทดสอบ	รับคืนมา		สมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันอุดมศึกษา	195	179	91.79	170	87.17
โรงเรียนมัธยม	160	137	85.62	125	78.12
โรงเรียน ประถมศึกษา	240	219	91.25	205	85.41
รวม	595	535	89.91	500	84.03

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบทดสอบคืนมาทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบทดสอบฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 500 ฉบับ มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ โดยจำแนกตามสังกัดและอายุการทำงานของบรรณารักษ์

2. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดจำแนกตามสังกัดและอายุการทำงานของบรรณารักษ์ โดยมีอัตราการแปลงผลของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 8.00 หมายถึง ระดับความเข้าใจต่ำมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 8.01 - 16.00 หมายถึง ระดับความเข้าใจต่ำ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 16.01 - 24.00 หมายถึง ระดับความเข้าใจ

ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 24.01 - 32.00 หมายถึง ระดับความเข้าใจสูง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 32.01 - 40.00 หมายถึง ระดับความเข้าใจสูงมาก

3. เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ที่อยู่ต่างสังกัดกันและบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานต่างกันในแต่ละสังกัด โดยใช้ F-test และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls test)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ คือ การวิเคราะห์แบบทดสอบได้แก่ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยคำนวณจากสูตร KR-20 (ลัว่น สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อในแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดในแต่ละข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งหมด

4.2 สถิติพื้นฐาน

4.2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

4.3 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง

คะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์
 ที่สังกัดสถาบันแตกต่างกัน และบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานต่างกันในแต่ละสังกัด โดยใช้

F-test (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 108)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม

MS_B แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

4.3.2 สถิติทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ นิวแมน-คูลส์

(Newman-Keuls test) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 :

110)

$$W = q(\alpha; r, df) \sqrt{\frac{MS_E}{n}}$$

เมื่อ W แทน ค่าเปลี่ยนแปลงไปตามคู่ของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบกัน

q แทน ค่าที่เบ็ดได้จากตาราง

MS_E แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนที่ได้มาจากตาราง
วิเคราะห์ความแปรปรวน

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลได้ตรงกัน
ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบเอฟ
df	แทน ชั้นแห่งความอิสระ
SS	แทน ผลรวมของกำลังสอง
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมของกำลังสอง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ในรูปของตารางและการแปลความหมายตามลำดับดังนี้

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง
2. ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์
จำแนกตามสังกัดและอายุการทำงานของบรรณารักษ์ในแต่ละสังกัด
3. เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
ระหว่างบรรณารักษ์สังกัดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา
4. เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี 8 - 14 ปี และมากกว่า 14 ปี แต่ละ
สังกัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏอยู่ในตาราง 3 ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะ	สังกัด	สถาบันอุดมศึกษา		โรงเรียนมัธยมศึกษา		โรงเรียนประถมศึกษา		รวม	ร้อยละ
		ศึกษา		ศึกษา		ศึกษา			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. อายุการทำงาน									
1 - 7 ปี		50	10.00	35	7.00	88	17.60	173	34.60
8 - 14 ปี		59	11.80	50	10.00	70	14.00	179	35.80
มากกว่า 14 ปี		61	12.20	40	8.00	47	9.40	148	29.60
รวม		170	34.00	125	25.00	205	41.00	500	100.00
2. วุฒิทางการศึกษา									
ต่ำกว่าปริญญาตรี		2	0.40	5	1.00	51	10.20	58	11.60
ปริญญาตรี		60	12.00	108	21.60	149	29.80	317	63.40
ปริญญาโท		106	21.20	12	2.40	5	1.00	123	24.60
ปริญญาเอก		2	0.40	-	-	-	-	2	0.40
รวม		170	34.00	125	25.00	205	41.00	500	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะ	สังกัด	สถาบันอุดมศึกษา		โรงเรียนมัธยมศึกษา		โรงเรียนประถม		รวม	ร้อยละ
		ศึกษา		ศึกษา		ศึกษา			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
3. ลงทะเบียนเรียนวิชา									
กฎหมายเบื้องต้น เช่น									
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ									
กฎหมาย กฎหมายที่									
ประชาชนควรรู้									
เคย		57	11.40	48	9.60	46	9.20	151	30.20
ไม่เคย		113	22.60	77	15.40	159	31.80	349	69.80
รวม									
		170	34.00	125	25.00	205	41.00	500	100.00
4. เข้ารับการอบรมความรู้									
ทางด้านกฎหมายซึ่งทาง									
มหาวิทยาลัยต่าง ๆ									
จัดการอบรมเป็นพิเศษ									
เคย		25	5.00	20	4.00	7	1.40	52	10.40
ไม่เคย		145	29.00	105	21.00	198	39.60	448	89.60
รวม									
		170	34.00	125	25.00	205	41.00	500	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

	สังกัด	สถานบันอุดมศึกษา	โรงเรียนมัธยมศึกษา	โรงเรียนประถมศึกษา	รวม ร้อยละ			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
5. เข้ารับการอบรม								
ความรู้ทางด้าน								
กฎหมายซึ่งหน่วยงาน								
อื่น ๆ นอกเหนือจาก								
ทางมหาวิทยาลัย								
ต่าง ๆ จัดอบรม								
เคย		19	3.80	21	4.20	8	1.60	48 9.60
ไม่เคย		151	30.20	104	20.80	197	39.40	452 90.40
รวม		170	34.00	125	25.00	205	41.00	500 100.00
6. ทำงานด้านอื่นที่ต้อง								
เกี่ยวข้องกับด้าน								
กฎหมายโดยเฉพาะ								
ด้านใดด้านหนึ่ง								
เคย		3	0.60	2	0.40	2	0.40	7 1.40
ไม่เคย		167	33.40	123	24.60	203	40.60	493 98.60
รวม		170	34.00	125	25.00	205	41.00	500 100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา มีมากที่สุด คือร้อยละ 41.00 รองลงมาได้แก่ บรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีร้อยละ 34.00 และบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา มีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 25.00 ในด้านอายุ การทำงานของบรรณารักษ์นั้น อายุการทำงาน 8 - 14 ปี กับ 1 - 7 ปี มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 35.80 และร้อยละ 34.60 ตามลำดับ ส่วนอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี มีน้อย ที่สุดคือ ร้อยละ 29.60 ส่วนด้านวุฒิทางการศึกษาของบรรณารักษ์ วุฒิปริญญาตรี มีมากที่สุด คือ ร้อยละ 63.40 รองลงมาคือ วุฒิปริญญาโท ร้อยละ 24.60 ส่วนวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มี ร้อยละ 11.60 และวุฒิปริญญาเอก มีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 0.40 ในด้านการลงทะเบียนเรียนวิชา กฎหมายเบื้องต้น เช่น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ นั้น บรรณารักษ์ ทุกสังกัดเคยลงทะเบียนเรียนร้อยละ 30.20 โดยบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษามีมากที่สุด คือ ร้อยละ 11.40 ส่วนบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษา มีจำนวนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 9.60 และ 9.20 ตามลำดับ ในด้านการเข้ารับการอบรม ความรู้ทางด้านกฎหมายซึ่งทางมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จัดการอบรมเป็นพิเศษนั้น บรรณารักษ์ทุกสังกัด เคยเข้ารับการอบรม ร้อยละ 10.40 โดยบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา และโรงเรียน มัธยมศึกษา มีจำนวนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 5.00 และ 4.00 ตามลำดับ ส่วนบรรณารักษ์ที่สังกัด โรงเรียนประถมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 1.40 ส่วนในด้านการเข้ารับการอบรมความรู้ ทางด้านกฎหมายซึ่งหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากทางมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จัดอบรมแล้วนั้น บรรณารักษ์ทุกสังกัดเคยเข้ารับการอบรม ร้อยละ 9.60 โดยบรรณารักษ์สังกัดโรงเรียนมัธยม ศึกษา มีมากที่สุด คือ ร้อยละ 4.20 รองลงมาได้แก่ บรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา ร้อยละ 3.80 ส่วนบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1.60 สำหรับในด้านการทำงานด้านอื่นที่ต้องเกี่ยวข้องกับด้านกฎหมายโดยเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง หรือ ไม่นั้นโดยรวมทุกสังกัดมีจำนวนน้อยมากคือ ร้อยละ 1.40 โดยบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบัน อุดมศึกษามีมากที่สุดคือ ร้อยละ 0.60 ส่วนบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียน ประถมศึกษามีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 0.40

2. ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์
จำแนกตามสังกัดและอายุการทำงานของบรรณารักษ์ในแต่ละสังกัด

ตาราง 4 ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์
จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ประมวล กฎหมาย อาญา (18 ข้อ) $\bar{X}$	ประมวล กฎหมาย แพ่งและ พาณิชย์ (6 ข้อ) $\bar{X}$	พ.ร.บ. ระเบียบ ข้าราชการ พลเรือน (6 ข้อ) $\bar{X}$	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ (10 ข้อ) $\bar{X}$	$\bar{X}$ รวม	SD	แปล ความ
สถาบันอุดมศึกษา	9.49	3.15	5.15	7.91	25.70	4.87	สูง
โรงเรียนมัธยมศึกษา	9.13	3.09	5.58	7.83	25.63	4.04	สูง
โรงเรียนประถมศึกษา	8.45	2.65	4.22	6.03	21.35	4.31	ปานกลาง
รวม	8.98	2.93	4.88	7.12	23.90	4.92	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่าความเข้าใจในประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์โดยเฉลี่ยของบรรณารักษ์ทุกสังกัดอยู่ในระดับที่ต่ำ คือ ค่าเฉลี่ยรวม 8.98
จากจำนวนเต็ม 18 ข้อ และ 2.93 จากจำนวนเต็ม 6 ข้อ ตามลำดับ สำหรับความเข้าใจ
ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน และพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ บรรณารักษ์ทุกสังกัดมี
ความเข้าใจโดยเฉลี่ย 4.88 จากจำนวนเต็ม 6 ข้อ และ 7.12 จากจำนวนเต็ม 10 ข้อ

ตามลำดับ ส่วนความเข้าใจในกฎหมายทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 25.70 และ 25.63 ตามลำดับ) สำหรับความเข้าใจของบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 21.35)

ตาราง 5 ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์
จำแนกตามอายุการทำงานที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา

อายุการทำงาน	$\bar{X}$	SD	แปลความ
1 - 7 ปี	23.40	5.93	ปานกลาง
8 - 14 ปี	26.16	4.30	สูง
มากกว่า 14 ปี	27.14	3.67	สูง
รวม	25.70	4.87	สูง

จากตาราง 5 แสดงว่าความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี และอายุการทำงาน 8 - 14 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 27.14 และ 26.16 ตามลำดับ) ส่วนบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 23.40)

ตาราง 6 ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์
จำแนกตามอายุการทำงานที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา

อายุการทำงาน	$\bar{X}$	SD	แปลความ
1 - 7 ปี	23.28	4.37	ปานกลาง
8 - 14 ปี	26.38	3.31	สูง
มากกว่า 14 ปี	26.75	3.81	สูง
รวม	25.63	4.04	สูง

จากตาราง 6 แสดงว่าความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
ของบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี และ 8 - 14 ปี
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 26.75 และ 26.38 ตามลำดับ) ส่วนอายุการทำงาน
1 - 7 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 23.28)

ตาราง 7 ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์
จำแนกตามอายุการทำงานที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา

อายุการทำงาน	$\bar{X}$	SD	แปลความ
1 - 7 ปี	22.13	4.41	ปานกลาง
8 - 14 ปี	21.64	3.96	ปานกลาง
มากกว่า 14 ปี	19.44	4.12	ปานกลาง
รวม	21.35	4.31	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี 8 - 14 ปี และมากกว่า 14 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 22.13, 21.64 และ 19.44 ตามลำดับ)

3. เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
ระหว่างบรรณารักษ์สังกัดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา

ตาราง 8 เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
ระหว่างบรรณารักษ์สังกัดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2261.1	1130.55	57.09*
ภายในกลุ่ม	497	9843.1	19.80	
รวม	499	12104.2		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{.05; df = 2, 497} = 3.02$)

จากตาราง 8 แสดงว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาและ
โรงเรียนประถมศึกษา มีความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่า ระหว่างบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา
และโรงเรียนประถมศึกษา คู่ใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงใช้
q - statistic แบบ Newman - Keuls Method ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
ระหว่างกลุ่ม ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
ระหว่างบรรณารักษ์สังกัดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา
เป็นรายคู่ตามวิธีของ Newman - Keuls

สังกัด	โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สถาบันอุดมศึกษา		
	$\bar{X}$	21.35	25.63 25.70
โรงเรียนประถมศึกษา	21.35	-	4.28* 4.35*
โรงเรียนมัธยมศึกษา	25.63		- 0.07
สถาบันอุดมศึกษา	25.70		-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและบรรณารักษ์ที่สังกัด
โรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดมากกว่า
บรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี 8 - 14 ปี และมากกว่า 14 ปี ในแต่ละสังกัด

ตาราง 10 เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน สังกัดสถาบันอุดมศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	405.30	202.65	9.37*
ภายในกลุ่ม	167	3612	21.62	
รวม	169	4017.30		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{.05; df = 2, 167} = 3.06$)

จากตาราง 10 แสดงว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกันคู่ใด ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงใช้ q - statistic แบบ Newman - Keuls Method ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกันที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นรายคู่ตามวิธีของ Newman - Keuls

	1 - 7 ปี	8 - 14 ปี	มากกว่า 14 ปี	
อายุการทำงาน	$\bar{X}$	23.40	26.16	27.14
1 - 7 ปี	23.40	-	2.76*	3.74*
8 - 14 ปี	26.16		-	0.98
มากกว่า 14 ปี	27.14			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาที่มีอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี และ 8 - 14 ปี มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด มากกว่าอายุการทำงาน 1 - 7 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	270.65	135.32	9.40*
ภายในกลุ่ม	122	1756.43	14.39	
รวม	124	2027.08		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{.05; df = 2, 122} = 3.09$)

จากตาราง 12 แสดงว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่า บรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน คู่ใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงใช้ q - statistic แบบ Newman - Keuls Method ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ดังปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกันในสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นรายคู่ตามวิธีของ Newman - Keuls

		1 - 7 ปี	8 - 14 ปี	มากกว่า 14 ปี
อายุการทำงาน	$\bar{X}$	23.28	26.38	26.75
1 - 7 ปี	23.28	-	3.10*	3.47*
8 - 14 ปี	26.38		-	0.36
มากกว่า 14 ปี	26.75			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี และ 8 - 14 ปี มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดมากกว่าอายุการทำงาน 1 - 7 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด
ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	230.65	115.32	6.53*
ภายในกลุ่ม	202	3568.07	17.66	
รวม	204	3798.72		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{.05; df = 2, 202} = 3.04$)

จากตาราง 14 แสดงว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่า บรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกัน คู่ใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงใช้ q - statistic แบบ Newman - Keuls Method ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีช่วงอายุการทำงานต่างกันในสังกัดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นรายคู่ตามวิธีของ Newman - Keuls

		มากกว่า 14 ปี	8 - 14 ปี	1 - 7 ปี
อายุการทำงาน	$\bar{X}$	19.44	21.64	22.13
มากกว่า 14 ปี	19.44	-	2.20*	2.69*
8 - 14 ปี	21.64		-	0.49
1 - 7 ปี	22.13			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี และ 8 - 14 ปี มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดมากกว่าอายุการทำงาน มากกว่า 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ห้องสมุดที่สังกัดสถาบันทางการศึกษาที่แตกต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ในแต่ละสังกัดที่มีอายุการทำงานต่างกัน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดแตกต่างกัน
2. บรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานต่างกันในแต่ละสังกัด มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 493 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากบรรณารักษ์แต่ละสังกัดให้ได้จำนวนตามที่ปรากฏในตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 606 - 610)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบวัดความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุด ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ มีทั้งหมด 40 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบทดสอบไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 595 ฉบับ โดยทางไปรษณีย์ ตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2536 จนถึงวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2536 ได้รับแบบทดสอบคืนมา จำนวน 536 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.91 และเป็นแบบทดสอบฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.03 ของจำนวนแบบทดสอบที่ได้ส่งไป

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบทดสอบฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ที่อยู่ต่างสังกัดกันและบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานต่างกันในแต่ละสังกัดโดยใช้ F-test และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธี Newman - Keuls test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ จำแนกตามสังกัดและอายุการทำงานของบรรณารักษ์ในแต่ละสังกัด มีดังนี้

1.1 ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของ บรรณารักษ์ โดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายสังกัด พบว่า บรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเข้าใจอยู่ในระดับสูง ส่วนบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดจำแนก ตามอายุการทำงานของบรรณารักษ์ในแต่ละสังกัด มีดังนี้

ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานต่างกัน ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี และ 8 - 14 ปี มีความเข้าใจในระดับสูง ส่วนอายุการทำงาน 1 - 7 ปี มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานต่างกัน ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา พบว่าบรรณารักษ์ทุกช่วงอายุการทำงานมีค่าระดับความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดระหว่างบรรณารักษ์สังกัดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า บรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดมากกว่า บรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดระหว่างบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี 8 - 14 ปี และมากกว่า 14 ปี ในแต่ละสังกัด

พบว่าบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี และ 8 - 14 ปี ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัศึกษามีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด มากกว่า บรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี และ 8 - 14 ปี ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดมากกว่า บรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดระหว่างบรรณารักษ์สังกัดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจโดยรวมของบรรณารักษ์ทุกสังกัดอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 23.90) โดยบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดอยู่ในระดับสูงและมีค่าระดับความเข้าใจใกล้เคียงกัน (ค่าเฉลี่ย 25.70 และ 25.63 ตามลำดับ) ส่วนบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา มีความเข้าใจในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 21.35)

เมื่อนำค่าระดับความเข้าใจมาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดมากกว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานของการศึกษาในครั้งนี้ การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า บรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกคน ที่ได้ทำแบบทดสอบนั้น ได้ศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์โดยตรงประกอบกับเมื่อจบการศึกษามาแล้วก็ได้ออกมาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งบรรณารักษ์ซึ่งตรงกับวิชาที่ได้เรียนมาส่วนบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษานั้น มีส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้ศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์มาโดยตรง (จากการตอบแบบทดสอบจำนวน 205 คน ไม่ได้เรียนวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ 160 คน) และในโรงเรียนประถมศึกษาไม่มีตำแหน่งบรรณารักษ์เฉพาะเหมือนสถาบันอุดมศึกษาหรือโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้นผู้ที่มาเป็นบรรณารักษ์ของบางโรงเรียนจึงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงทำให้ความเข้าใจในเรื่องงานต่าง ๆ ในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติไม่ต่อเนื่องกัน ประกอบกับงานในหน้าที่ของบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัศึกษานั้นต้องรับผิดชอบกว้างขวางและมากมายกว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวิชาที่เปิดสอนในสถาบันการศึกษา รวมทั้งเรื่อง วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่จำนวนมากมาย หลายประเภทกว่าของโรงเรียนประถมศึกษา ดังนั้นในการจัดหาทรัพยากรห้องสมุดการดูแลรักษาหลังจากได้รับมาแล้ว กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ย่อมเข้ามามีบทบาทต่อบรรณารักษ์ในขั้นตอนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การจัดซื้อ จัดจ้าง หรือตรวจรับพัสดุก็ดี ซึ่งในเรื่องเดียวกันนี้ บรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา มีบทบาทน้อยมาก กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ จึงไม่ค่อยได้ใช้บ่อยนัก นอกจากนี้ ในเรื่องผู้ให้บริการห้องสมุดสถาบันทางการศึกษาระดับสูง มีหลักสูตร

การเรียนการสอนที่หลากหลาย มุ่งเน้นในการศึกษาค้นคว้าโดยใช้ห้องสมุดเป็นศูนย์กลาง ด้วยเหตุดังกล่าวผู้ใช้บริการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวม จะเป็นผู้ใหญ่ แต่ของประถมศึกษาส่วนมากจะเป็นเด็ก ดังนั้นพฤติกรรมในการใช้ย่อมแตกต่างกัน ผู้ใช้ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ ถ้ามีเหตุการณ์ผิดหรือการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของห้องสมุดเกิดขึ้น เช่น จิกหนังสือ ขโมยหนังสือ หรือยืมหนังสือแล้วไม่ยอมคืน ล้วนแต่มีพฤติกรรมไปในทางเจตนา ส่วนเด็ก ๆ นั้น ถ้ามีการฝ่าฝืนเกิดขึ้นก็คงเป็นด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้และเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดหรือเพื่อเป็นการป้องกันมิให้การกระทำความผิดเกิดขึ้น ส่วนบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา นั้น ความจำเป็นในเรื่องนี้มีอยู่น้อย และยิ่งกว่านั้นจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ระดับทางการศึกษาโดยเฉลี่ยของบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาสูงกว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา เป็นเรื่องปกติที่ผู้ที่ได้เรียนมากกว่าและสูงกว่า ย่อมมีความรู้กว้างขวางและลึกซึ้งในเรื่องที่ได้เรียนมาและงานในหน้าที่อย่างเดียวกันได้มากกว่าผู้ที่ได้เรียนมาน้อยกว่า และประการสุดท้าย จากข้อมูลในการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้เคยผ่านการอบรมความรู้ทางด้านกฎหมายที่ทางหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จัดขึ้นมากกว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ได้ดีกว่า

2. เปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดระหว่างบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี 8 - 14 ปี และมากกว่า 14 ปี ในแต่ละสังกัด

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี และ 8 - 14 ปี มีความเข้าใจในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 27.14 และ 26.16 ตามลำดับของสถาบันอุดมศึกษา และ 26.76 และ 26.38 ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา) สำหรับบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1- 7 ปี มีความเข้าใจในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 23.40 และ 23.28 ตามลำดับ)

เมื่อนำค่าระดับความเข้าใจมาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุการทำงาน มากกว่า 14 ปี และ 8 - 14 ปี มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดมากกว่าบรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานของการศึกษาในครั้งนี้ การที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะ บรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี และ 8 - 14 ปี นั้นมีประสบการณ์ในการทำงานในหน้าที่มานานย่อมทำให้มีโอกาสที่จะได้พบเห็นและศึกษาเรื่องต่าง ๆ ได้มากกว่า นอกจากนี้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่เป็นประจำทุก ๆ วันนั้น เรื่องของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ก็ย่อมต้องเข้ามาเกี่ยวข้องเนื่องด้วย เมื่อได้ศึกษาและใช้อยู่เสมอ ๆ ก็ย่อมมีความรู้ความชำนาญมากกว่าผู้ที่ได้ใช้น้อยกว่านอกจากนี้ โดยส่วนใหญ่แล้ว บรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานนาน มักจะดำรงตำแหน่งในระดับหัวหน้าคือ ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหาร ซึ่งผู้บริหารนั้นได้เคยผ่านงานมาหลาย ๆ ด้าน ก่อนขึ้นมาเป็นผู้นำและต้องปกครองคนจำนวนมาก และต้องทำงานเกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์หลายฝ่ายงานหลาย ๆ ประเภท ดังนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องรู้ถึงกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดเสียหาย ต่อตนเองและทางราชการในการบริหารงานในตำแหน่งหน้าที่ ส่วนผู้ที่มีอายุการทำงานน้อยก็ย่อมต้องอยู่ในประสบการณ์ประกอบกับงานในหน้าที่ปฏิบัติก็เป็นงานเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ น้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

สำหรับความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา นั้น โดยทุกช่วงอายุการทำงานมีค่าระดับความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 21.35) บรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี และ 8 - 14 ปี มีความเข้าใจใกล้เคียงกัน โดยอายุการทำงาน 1 - 7 ปี มีความเข้าใจสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 22.13) รองลงมาอายุการทำงาน 8 - 14 ปี (ค่าเฉลี่ย 21.64) ส่วนอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี มีค่าระดับความเข้าใจต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 19.44)

เมื่อนำค่าระดับความเข้าใจมาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี และ 8 - 14 ปี มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด มากกว่าอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง

ตรงกับสมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้ แต่มีผลตรงกันข้ามกับสังกัดสถาบันอุดมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา การที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะ บรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี และ 8 - 14 ปี ซึ่งพิจารณาจากข้อมูลในการวิจัยแล้ว โดยเฉลี่ยส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาสูงกว่า บรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี และเคยลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเบื้องต้นในสถานศึกษาที่ตนได้ศึกษาก่อนออกมาทำงาน ประกอบกับบรรณารักษ์ทุกอายุการทำงานในสังกัดโรงเรียนประถมศึกษา โดยส่วนรวมแล้วไม่ได้เรียนวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์มาโดยตรง นอกจากนี้ครูที่มาทำหน้าที่บรรณารักษ์จะต้องสอนวิชาอื่น ๆ ในโรงเรียนด้วย ถ้าพิจารณาที่ปัจจัยดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่าโอกาสของบรรณารักษ์ทุกอายุการทำงาน มีค่าเท่ากันในการที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ แต่ด้วยเหตุที่บรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี และ 8 - 14 ปี มีพื้นฐานทางด้านความรู้ที่สูงกว่าและมีความรู้ในเรื่องกฎหมายมาก่อนบ้างแล้วและเพิ่งจะจบมาทำงานไม่นาน ความรู้ต่าง ๆ ยังคงจดจำได้ ยังไม่ลืมเนื้อหาวิชาเหมือนคนที่จบการศึกษามานาน ๆ แล้วและว่างเว้นจากการเข้าอบรมเพิ่มเติม จึงมีส่วนช่วยให้มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ดีกว่าผู้ที่ทำงานมานานและไม่ได้ศึกษาวิชากฎหมายมาเลย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ถึงแม้ว่า ความเข้าใจของบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา จะอยู่ในระดับสูงก็ตามแต่ความเข้าใจในกฎหมายบางประเภทยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงควรมีการกำหนด วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้มีการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาที่เรียนวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และหรือสารนิเทศศาสตร์ เพราะว่าหลักสูตรวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และหรือสารนิเทศศาสตร์ในปัจจุบันไม่มีวิชาเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวสอนโดยเฉพาะ และควรเสนอให้อาจารย์ผู้บรรยายวิชาบรรณารักษศาสตร์ได้สอนกฎหมาย คำสั่ง หรือระเบียบต่าง ๆ

ที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด โดยเฉพาะประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ทุกสังกัดยังมีความเข้าใจอยู่น้อย โดยการสอนแทรก ในวิชาที่สอนซึ่งมีเนื้อหาสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางด้านกฎหมายให้แก่ นักศึกษา ผู้ซึ่งจะออกไปประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ในวันข้างหน้า และประการสำคัญที่สุด บทบาทและงานในหน้าที่ของบรรณารักษ์ในอนาคตจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับยุคกับเหตุการณ์อย่าง แน่นนอนบทบาทและงานในหน้าที่ต้องเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ ความรับผิดชอบสูงขึ้น เมื่อเป็นเช่นนั้น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งเป็นหลักกติกาสำหรับยึดในการปฏิบัติงานก็ต้องเข้ามาเป็นส่วนเกี่ยวข้องด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2. ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า บรรณารักษ์ทุกสังกัด ทุกอายุการทำงาน ส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรื่องละเมิด อยู่น้อย (ดูตาราง 4) ทั้งที่กฎหมายทั้งสองประเภทนี้มีความสำคัญมาก ถึงแม้ว่าคนที่ไม่ได้เป็น บรรณารักษ์ก็ต้องยึดถือและปฏิบัติตาม เมื่อเกิดปัญหาทางด้านกฎหมายที่จะใช้สิทธิเรียกร้องในบาง อย่างขึ้นมา ด้วยเหตุดังกล่าวบรรณารักษ์ถ้ามีโอกาสควรศึกษาวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงาน เพิ่มเติม หรืออาจจะเข้ารับการอบรมเป็นครั้งคราว เมื่อบางหน่วยงานหรือทางมหาวิทยาลัย ต่าง ๆ ได้จัดให้มีการอบรมขึ้นเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในวิชากฎหมายยิ่ง ๆ ขึ้นไปอันเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติตามหน้าที่ได้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ต้องยึดใช้อยู่

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรให้มีการวิจัยเชิงเอกสารในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดอย่างละเอียด โดยศึกษาวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ที่บรรณารักษ์ควรรู้ แล้วรวบรวมไว้ที่เดียวกัน เพื่อเป็นคู่มือสำหรับบรรณารักษ์ได้ยึดถือและใช้ในการปฏิบัติ หากประสบปัญหาในเรื่องกฎหมายขณะปฏิบัติงานขึ้นมาจะได้นำมาตรวจพิจารณาได้โดยรวดเร็ว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล อุบล. การศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในงานของครูพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัสสัเนา.
- กรองจิตต์ พรหมรักษ์. แรงจูงใจในการทำงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลและไม่ได้รับรางวัล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัสสัเนา.
- แก้วสรร อติโพธิ์. "กฎหมายลิขสิทธิ์," ไคม์ทัศน์. 13(1) : 16 - 25 ; มกราคม - มิถุนายน 2535.
- จรัญ ภักดีธนากุล. "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521," ใน เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการคุ้มครองลิขสิทธิ์. หน้า 3 - 4. กรุงเทพฯ : สมาคมเครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ และลิขสิทธิ์แห่งประเทศไทย, 2526.
- จารุวรรณ สินธุโสภณ. วิทยานุกรมบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2521.
- จุมพจน์ วนิชกุล และคนอื่น ๆ. ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2526.
- เจสสิยา พันธุ์สีดา. ห้องสมุดโรงเรียน. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- ชัยวัฒน์ ตันดีเปล่ง และพงษ์ศักดิ์ กิตติสมเกียรติ. รวมเอกสารชุดกฎหมายลิขสิทธิ์. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2527.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

- ไชยยศ เหมะรัชตะ. "กฎหมายกับห้องสมุด," ห้องสมุด. 29(4) : 58 - 63 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2528.
- _____. "ปัญหากฎหมายของบรรณารักษ์ห้องสมุด," ห้องสมุด. 31(4) : 40 - 51 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2530.
- _____. ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : นิติบรรณการ, 2528.
- _____. "ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ไทยกับสหรัฐอเมริกา," ห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น. 11(1 - 3) : 64 - 79 ; เมษายน - ธันวาคม 2532.
- _____. "ปัญหาเรื่องลิขสิทธิ์ในการแปลตำราต่างประเทศ," คุรุปริทัศน์. 3(1) : 60 - 75 ; มกราคม 2521.
- _____. "ลิขสิทธิ์ในการแปลหนังสือต่างประเทศ," ใน ฉบับฉลอง 20 ปี นิติศาสตร์ศรีปทุม. หน้า 59 - 64. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2533.
- เดช เผื่อน้อย. การจัดและงานเทคนิคห้องสมุดโรงเรียน. กรุงเทพฯ : คณะวิชานุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, 2533.
- ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2517.
- ธีระ ศรีธรรมรักษ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527.
- นคร พจนรพพงษ์ และพลประสิทธิ์ ฤทธิ์รักษา. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมใหม่. กรุงเทพฯ : นครหลวง, 2527.
- นนทนา เพือก่อง. "ห้องสมุด," ใน การใช้ห้องสมุด บทที่ 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.
- _____. บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.

- นิรันดร์ บรรดาศักดิ์. ความคิดเห็นของนิติกร ผู้บริหารการศึกษา ผู้แทนข้าราชการครู ที่มีต่อปัญหาทางวินัยและการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ปรินทูปับลิช กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- นิวัฒน์ มีลาภ. กฎหมายลิขสิทธิ์ ลิขสิทธิ์ และเครื่องหมายการค้า. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.
- บุญร่วม เทียมจันทร์. ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับมาตรฐานสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จักรานุกูลการพิมพ์, 2531.
- ประไพศรี แว่วเที่ยงธรรม, เสริมจิตต์ ตุ่มสวัสดิ์ และอุบล บุญชู. ห้องสมุดและการศึกษา ค้นคว้า. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2526.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ประภาศน์ อวยชัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2514.
- ประวีณ ฅ นคร. แนวทางสร้างวินัยข้าราชการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.
- ประสิทธิ์ จงวิจิต. กฎหมายอาญา 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2532.
- ปรีดี เกษมทรัพย์. กฎหมายแพ่ง หลักทั่วไป. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- พจน์ บุษาคม. คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2523.
- พวา พันธุ์เมฆา. สารนิเทศกับการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

- พวา พันธุ์เมฆา. ห้องสมุดโรงเรียน ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- พิชญ์ ระพีพันธุ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2504.
- ไพจิตร บุญพันธุ์. "ความรับผิดชอบเพื่อละเมิดในการกระทำของตนเอง," ใน กฎหมายแพ่ง 2 : หนี้ เล่มที่ 2. หน้า 155 - 193. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.
- มานะ พินยาภรณ์. คำอธิบายพระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม กฎหมายสิทธิบัตร และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517.
- แก่นมาส ขวลิต. เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยจัดพิมพ์เนื่องในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2529. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. การบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์, 2524.
- _____. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2531.
- วรภัคดีพิบูลย์, พระ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. พระนคร : โรงพิมพ์วิชรินทร์, 2514.
- วิสาร พันธุ์นะ. "ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์," ใน กฎหมายอาญา 2 เล่มที่ 2. หน้า 373 - 375. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.
- ศักดิ์ สอนงชาติ. คำอธิบายโดยย่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด. กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษาแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2525.

- ศุภริณี อุณหัทธน์. การศึกษาความเข้าใจภาษากฎหมายของประชาชนในจังหวัด
สระบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ส่งเสริมงานตุลาการ, สำนักงาน. รวมย่อข้อกฎหมายจากคำพิพากษาฎีกาเกี่ยวกับประมวล
กฎหมายอาญา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2530.
- สมพร พรหมพิตร และศรีนิดา พรหมพิตร. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2532.
- สฤษชัย สัจจวานิช. ประมวลกฎหมายอาญา 3. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง, 2523.
- สามัญศึกษา, กรม. คู่มือบรรณารักษ์เรื่องการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2522.
- สารภี ภูมิประเทศ. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดตามทัศนะ
ของบรรณารักษ์และหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมปฏิบัติการ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.
 ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2531. อัดสำเนา.
- สุทธิลักษณ์ อาพันธ์วงศ์. บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
 ไทยวัฒนาพานิช, 2515.
- สุรพล ด้วยตั้งใจ. รัฐธรรมนูญ 2534 แห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ :
 อรรถมบัณฑิต, 2535.
- สุพร พริยะไพจิตร. การศึกษาสภาพการดำเนินงานที่ทำให้เกิดการขโมยหนังสือในห้องสมุด
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- สุพรรณิ วราธร. ห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ : " คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2528.
- สุวัณชัย ใจหาญ. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดเกี่ยวกับเจ้าพนักงาน
มาตรา 107 ถึง 216. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การพิมพ์พระนคร, 2520.

เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. ลิขสิทธิ์ของผู้แต่งหนังสือ. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร,
2511.

หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2518.

อัมพร บันศรี. การจัดและบริหารงานห้องสมุด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2522.

อุดร ชื่นกลิ่นธูป. วินัย กระบวนการสอบสวนความผิดทางวินัย การอุทธรณ์ การร้องทุกข์.
กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size
for Research Activities," Educational and Psychological
Measurement. 3 : 607 - 610 ; Autumn, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ทม 1007/2225

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

สิงหาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายมนัส หลีสกุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุดของ
บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา ในเขต
กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

รศ.พวา พันธุ์เมฆา

ประธาน

รศ.ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้บรรณารักษ์ตอบแบบทดสอบ ในระหว่าง
เดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน 2536 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กันยายน 2536

เรื่อง ขอมอบความเคารพ

เรียน ผู้อำนวยการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ จำนวน ชุด

ด้วยข้าพเจ้านายมนัส หลีสกุล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และ
 สารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิจัยเรื่อง
 "ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ ห้องสมุด
 สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร"
 เพื่อศึกษาความเข้าใจของบรรณารักษ์ในส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ผล
 ของการวิจัย จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงวิธีการส่งเสริมความรู้ทางด้าน
 กฎหมายให้แก่บรรณารักษ์เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ดี
 ยิ่งขึ้นต่อไป

ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอมอบความเคารพจากท่าน ได้กรุณาแจกแบบทดสอบเพื่อให้บรรณารักษ์
 ในสังกัดหน่วยงานของท่านช่วยตอบแบบทดสอบให้แก่ข้าพเจ้าด้วยโดยขอให้ครอบคลุมบรรณารักษ์
 ทุกฝ่ายที่มีตามสัดส่วนของบรรณารักษ์ในแต่ละฝ่าย ส่วนวิธีการส่งแบบทดสอบคืนนั้น ทางบรรณารักษ์
 ผู้ที่ตอบแบบทดสอบจะเป็นผู้จัดส่งมายังข้าพเจ้า โดยตรงตามหนังสือซึ่งข้าพเจ้าได้ชี้แจงไว้ในแบบ
 ทดสอบที่ได้แนบมาด้วยแล้ว

ข้าพเจ้าหวังอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา
 ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายมนัส หลีสกุล)

นิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

314/14 ซ.อ่อนนุช 13

สุขุมวิท 77 พระโขนง

กรุงเทพฯ 10110

6 กันยายน 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบทดสอบ

เรียน ท่านบรรณารักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ จำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้านายมนัส หลีสกุล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และ
สารสนเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิจัยเรื่อง
"ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ ห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร"
เพื่อศึกษาความเข้าใจของบรรณารักษ์ในส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่พล
ของการวิจัย จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงวิธีการส่งเสริมความรู้ทางด้าน
กฎหมายให้แก่บรรณารักษ์เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ค
งยิ่งขึ้นต่อไป

ในฐานะที่ท่านเป็นบรรณารักษ์ร่วมวิชาชีพของข้าพเจ้าท่านหนึ่ง ข้าพเจ้าใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดช่วยตอบแบบทดสอบฉบับนี้ด้วย และถ้าเป็นไปได้กรุณาส่งแบบ
ทดสอบคืน ภายในวันที่ 5 ตุลาคม 2536 จักเป็นพระคุณยิ่ง สำหรับวิธีการส่งนั้นขอให้ท่าน ช่วย
พับแบบทดสอบนี้ให้ชื่อที่อยู่ของข้าพเจ้าออกด้านนอก แล้วเย็บด้วยลวดเย็บกระดาษส่ง ไปรษณีย์
ข้าพเจ้า ได้ติดแสตมป์ไว้เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าหวังอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา
ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายมนัส หลีสกุล)

นิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบทดสอบ

เรื่อง

ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาในเขต
กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบมีทั้งหมด 40 ข้อ ซึ่งแยกรายละเอียดได้ดังนี้

ข้อ 1 - 18 เป็นข้อทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับประมวลกฎหมายอาญา
เรื่อง บทนิยาม ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิด
ฐานลักทรัพย์ ความผิดฐานยักยอกทรัพย์ ความผิดฐานทำให้
เสียทรัพย์ และความผิดฐานบุกรุก

ข้อ 19 - 24 เป็นข้อทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 และฉบับแก้ไข
พ.ศ. 2535

ข้อ 25 - 30 เป็นข้อทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ เรื่อง ละเมิด

ข้อ 31 - 40 เป็นข้อทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
พ.ศ. 2521

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความ หรือเติมข้อความที่เป็นจริงสำหรับท่าน

1. ประเภทของสถาบันที่ท่านสังกัด

- () สถาบันอุดมศึกษา
() โรงเรียนมัธยมศึกษา
() โรงเรียนประถมศึกษา

2. ประสบการณ์ในการทำงานเป็นบรรณารักษ์ของท่าน

- () 1 - 7 ปี
() 8 - 14 ปี
() มากกว่า 14 ปี

3. วุฒิทางการศึกษาสูงสุดของท่าน

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี วุฒิ.....สาขา/วิชาเอก.....
() ปริญญาตรี วุฒิ.....สาขา/วิชาเอก.....
() ปริญญาโท วุฒิ.....สาขา/วิชาเอก.....
() ปริญญาเอก วุฒิ.....สาขา/วิชาเอก.....

4. ก่อนที่ท่านจะจบออกมาทำงาน ระหว่างที่เรียนในสถานศึกษาท่านเคยลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเบื้องต้น เช่น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย, กฎหมายที่ประชาชนควรรู้หรือไม่

- () เคย () ไม่เคย

5. ท่านเคยเข้ารับการอบรมความรู้ทางด้านกฎหมายซึ่งทางมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จัดการอบรมเป็นพิเศษหรือไม่
() เคย () ไม่เคย
6. ท่านเคยเข้ารับการอบรมความรู้ทางด้านกฎหมายซึ่งหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากทางมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จัดอบรมแล้วหรือไม่
() เคย () ไม่เคย
7. นอกเหนือจากงานทางด้านห้องสมุดแล้ว ท่านเคยทำงานด้านอื่นที่ต้องเกี่ยวข้องกับด้านกฎหมาย โดยเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งหรือไม่
() เคย () ไม่เคย

ตอนที่ 2 แบบทดสอบ

คำแนะนำในการตอบแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้ เป็นแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ และงานห้องสมุดทั้งหมด 40 ข้อ
2. คำถามแต่ละข้อเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบทั้งสิ้น แต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ
3. เมื่อท่านอ่านคำถามและคำตอบอย่างดีแล้ว กรุณาวงกลมล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ท่าน เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบ โปรดขีดฆ่าคำตอบเดิมให้ ชัดเจน

1. ข้อใดต่อไปนี้ ที่แสดงว่านางสาวอภิสรบรรณารักษ์ห้องสมุดแห่งหนึ่งกระทำโดยทุจริต ตาม นิยามในมาตรา 1 ของประมวลกฎหมายอาญาที่กล่าวว่า "โดยทุจริต หมายความว่า เพื่อ แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น"
 - ก. เอาหนังสือของห้องสมุดไปให้เพื่อนยืมแต่เพื่อนกลับเอาไปให้คนอื่นเช่าแล้วเก็บเงินเป็น ของตนเอง
 - ข. เอาหนังสือของห้องสมุดไปให้นางสาวอ้วนซึ่งเป็นเพื่อนกันเพื่อให้คนอื่นเช่า เงินค่าเช่า นางสาวอ้วนเก็บไว้คนเดียว
 - ค. เอาหนังสือของห้องสมุดไปให้นางสาวมิกลิ้นซึ่งเป็นเพื่อนกันซ่อม นางสาวมิกลิ้นคิดค่า ซ่อมแพงกว่าธรรมดา
 - ง. เอาหนังสือของห้องสมุดไปให้เพื่อนยืมอ่าน เมื่อเพื่อนอ่านเสร็จแล้วเกิดหาหนังสือหาย นางสาวอภิสรไม่สามารถนำหนังสือส่งคืนห้องสมุด
2. เอกสารในข้อใดที่ไม่เป็นเอกสารราชการ
 - ก. ใบสมัครสอบเข้ารับราชการ
 - ข. ใบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - ค. ใบอนุญาตขับรถยนต์
 - ง. ใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะ

3. สถานที่ในข้อใดไม่เป็น "สาธารณสถาน"

- ก. ห้องสมุดประชาชน
- ข. โรงมหรสพ
- ค. ห้างสรรพสินค้า
- ง. ศูนย์ข้อมูลและคอมพิวเตอร์

4. นางสาวสุดสวย บรรณารักษ์หอสมุดมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยชอบด้วยกฎหมายให้ทำหน้าที่อยู่เวรยามสถานที่ราชการ ช่วงที่ตนอยู่เวรยามนั้นได้ใช้นายสุดหล่อ ซึ่งเป็นเพื่อนกันให้เอาหนังสือของหอสมุดซึ่งชาวบ้านมอบให้ไปเผาทำลายเสีย เพราะเห็นว่าเป็นหนังสือเก่าแล้ว ไม่ต้องการที่จะดูแลรักษา ในกรณีเช่นนี้ถือว่านางสาวสุดสวยได้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือไม่

- ก. ไม่มีความผิด เพราะนางสาวสุดสวยไม่ได้เป็นเจ้าพนักงาน และไม่ได้เผาหนังสือด้วยตัวเอง
- ข. ไม่มีความผิด เพราะนางสาวสุดสวยมีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์อยู่แล้ว มีอำนาจสั่งให้ใครก็ได้ทำลายหนังสือ ซึ่งอยู่ในความดูแลรักษาของตนเพราะเห็นว่าเป็นหนังสือเก่าแล้ว
- ค. มีความผิด เพราะนางสาวสุดสวยเป็นเจ้าพนักงาน ถึงแม้ว่านางสาวสุดสวยไม่ได้เผาหนังสือนั้นด้วยตนเอง ถ้าหนังสือที่ถูกเผาเป็นของราชการ
- ง. มีความผิด เพราะนางสาวสุดสวยเป็นเจ้าพนักงานได้ใช้ให้ผู้อื่นเผาหนังสือของหอสมุด ถึงแม้ว่าหนังสือนั้นจะเก่าถือว่าเป็นทรัพย์สินของทางราชการ ซึ่งนางสาวสุดสวยต้องดูแลรักษาไว้ในขณะที่อยู่เวรยาม

5. นาย ก. เป็นบรรณารักษ์โรงเรียนแห่งหนึ่ง ได้รับการแต่งตั้งโดยชอบด้วยกฎหมายให้มีหน้าที่จัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์เข้าห้องสมุด แล้วยอมให้อาจารย์ ข. โรงเรียนแห่งเดียวกัน เบียดบังเอาวัสดุบางชนิดไปเป็นของตนเอง ในการนี้ดังกล่าวข้อใดถูกต้องที่สุด
- ก. นาย ก. ไม่มีความผิดฐานเจ้าพนักงานยกยอก เพราะไม่ได้เบียดบังเอาทรัพย์สินเป็นของตนเอง
- ข. นาย ก. ไม่มีความผิดฐานเจ้าพนักงานยกยอก แต่ผิดฐานสมรู้ร่วมคิดกับอาจารย์ ข.
- ค. นาย ก. มีความผิดฐานเจ้าพนักงานยกยอก ถึงแม้จะไม่เบียดบังเอาทรัพย์สินเป็นของตนเอง แต่ได้ยอมให้อาจารย์ ข. เอาทรัพย์สินนั้นไป
- ง. นาย ก. มีความผิดฐานเจ้าพนักงานยกยอก ถึงแม้จะกระทำไปโดยสุจริตใจ
6. ข้อใดต่อไปนี้เป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สิน
- ก. นายพุทธเอาสุนัขมาฝากนายศุภร์เลี้ยง 3 เดือน พอนายพุทธมาขอคืนนายศุภร์ปฏิเสธว่าไม่เคยรับฝาก
- ข. นายพุทธเอาสุนัขมาฝากนายศุภร์เลี้ยง 3 เดือน พอนายพุทธมาขอคืนนายศุภร์ไม่ยอมคืน อ้างว่านายพุทธต้องจ่ายค่าเลี้ยงดูก่อน
- ค. นายพุทธเอาสุนัขมาฝากนายศุภร์เลี้ยง 3 เดือน พอนายพุทธมาขอคืนนายศุภร์บอกว่าสุนัขไม่สบายเอาไปรักษาที่คลินิกพรั้งนี้จะไปรับมาคืนให้
- ง. นายพุทธจองสุนัขเดินเที่ยว นายพุทธจะเข้าห้องน้ำ จึงฝากให้นายศุภร์ช่วยดูแลไว้ แต่นายศุภร์กลับเอาสุนัขไปเลย
7. ข้อใดคือความหมายของคำว่า ทรัพย์สิน
- ก. วัตถุที่มีราคา
- ข. วัตถุที่มีรูปร่าง และมีราคา
- ค. วัตถุที่มีรูปร่าง และไม่มีรูปร่าง และมีราคา
- ง. วัตถุที่มีรูปร่าง และไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคา และอาจถือเอาได้

8. "อสังหาริมทรัพย์ คือ ที่ดินและทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินมีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น" ข้อใดไม่ใช่ "อสังหาริมทรัพย์"
- บ้าน
 - ต้นไม้ยืนต้น
 - แร่ธาตุที่อยู่ในดิน
 - ดินที่ขุดขึ้นมาแล้ว
9. "สังหาริมทรัพย์ คือ ทรัพย์สินทั้งหลายอันอาจขนเคลื่อนจากที่หนึ่งไปยังที่แห่งอื่นได้" ข้อใดไม่ใช่ "สังหาริมทรัพย์"
- บ้าน
 - ต้นไม้ล้มลุก
 - สัตว์เลี้ยง
 - รถยนต์
10. มาตรา 334 ของประมวลกฎหมายอาญากล่าวว่า "ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์" ข้อใดคือการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์
- นายมือไวผู้ให้บริการห้องสมุด เอาหนังสือของห้องสมุดไปอ่านแล้วลืมหยิบหนังสือติดกลับบ้านพร้อมหนังสือของตน
 - นายมือไวยืมหนังสือห้องสมุดไปแล้วไม่ยอมนำมาคืน
 - นายมือไวไม่มีบัตรห้องสมุด แต่บรรณารักษ์อนุญาตให้ยืมหนังสือได้ เมื่อยืมไปแล้วนายมือไวไม่นำหนังสือมาส่งคืน
 - นายมือไวสนิทกับนางสาวมืองามบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนแห่งหนึ่ง นางสาวมืองามฝากให้นายมือไวช่วยดูแลห้องสมุดชั่วคราว เพราะต้องไปรับโทรศัพท์ นายมือไวฉวยโอกาสเอาหนังสือของห้องสมุดไป 2 เล่ม

11. การลักทรัพย์ในข้อใดต้องระวางโทษหนักขึ้น
- ก. นายคำลักทรัพย์ของนายขาว
 - ข. นายเหลียงลักแหวนเพชรของนางแดง
 - ค. นายน้ำเงินลักพระพุทธรูปของนายม่วง
 - ง. นายแสดลักหนังสือของห้องสมุดประชาชน
12. นายเลื้อบ้านอยู่ติดกับห้องสมุดได้แอบต่อสายไฟจากบ้านของตนเข้ากับสายไฟของห้องสมุดเพื่อเอากระแสไฟฟ้าของห้องสมุดไปใช้ การกระทำของนายเลื้อมีความผิดฐานใดหรือไม่
- ก. ผิดฐานลักทรัพย์
 - ข. ผิดฐานลักทรัพย์
 - ค. ผิดทางแพ่งคือต้องชดใช้เงินคืนอย่างเดียว
 - ง. ไม่มีความผิดฐานใด เพราะกระแสไฟฟ้าเป็นพลังงานไม่ใช่ทรัพย์
13. การลักทรัพย์ในข้อใดถูกลงโทษเบาที่สุด
- ก. ลักหัตถ์พระพุทธรูปจากวัดที่ไม่มีชื่อเสียง
 - ข. ลักไก่ไปตอนเวลา 05.00 นาฬิกาใกล้สว่างจากเล้าไก่หลังบ้านเพื่อน
 - ค. ลักธนบัตรจำนวนหนึ่งล้านบาทไปจากธนาคารขณะที่พนักงานเผลอ
 - ง. ลักหลอดไฟจากเสาไฟฟ้าริมถนนสาธารณะ

14. นายศรีแหลมนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งได้เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดที่ตนศึกษาอยู่ ได้ตัดเอาภาพในหนังสือพิมพ์ฉบับปัจจุบัน 1 ภาพ เพื่อไปทำรายงานส่งอาจารย์ การกระทำของนายศรีแหลมครั้งนี้ มีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์หรือไม่
- ก. ไม่มีความผิด เพราะนายศรีแหลมตัดภาพเพียงภาพเดียว เนื้อหาอื่นยังอยู่ครบถ้วน
 - ข. ไม่มีความผิด เพราะนายศรีแหลมเห็นว่าหนังสือพิมพ์ไม่เป็นทรัพย์สินที่มีค่า ถึงอย่างไรห้องสมุดก็ต้องเอาไปตัดหรือซังขายอยู่ดี
 - ค. มีความผิด เพราะนายศรีแหลมตัดภาพจากหนังสือพิมพ์ฉบับปัจจุบันไม่ใช่ฉบับล่วงเวลา
 - ง. มีความผิด เพราะนายศรีแหลมตัดภาพจากหนังสือพิมพ์ของห้องสมุด ถือว่าเป็นการทำให้เสียทรัพย์แล้ว ถึงแม้จะตัดเพียงภาพเดียว
15. การกระทำในข้อใดเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์
- ก. ลักไก่ของผู้อื่นมาฆ่าเอาเนื้อทำอาหาร
 - ข. เอาหนังสือของผู้อื่นไปซ่อนไว้
 - ค. ปลอ่ยลมยางรถยนต์ของผู้อื่นให้ยางรถแบนวิ่งไม่ได้
 - ง. โยนหนังสือของตนเองลงในคลองจนเปียก
16. การทำให้เสียทรัพย์ข้อใดที่ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น
- ก. ยิงสุนัขผู้อื่นตาย
 - ข. ขับรถโดยประมาทชนบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนแห่งหนึ่งตาย
 - ค. เอาไฟเผารถยนต์ของผู้อื่น
 - ง. ใช้ค้อนทุบม้านวดีไอของห้องสมุดประชาชนแตก

17. ในข้อหาความผิดฐานบุกรุก ตามมาตรา 362 ของประมวลกฎหมายอาญาที่กล่าวว่า "ผู้ใดเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น..." คำว่า "เข้าไป" คือในลักษณะของข้อใด
- ก. ตัวผู้กระทำความต้องล่องล่ำเข้าไปทางพื้นดินเท่านั้น
 - ข. ตัวผู้กระทำความต้องล่องล่ำเข้าไปทางพื้นดินโดยเข้าไปทั้งตัวหรือส่วนใหญ่ของร่างกาย
 - ค. ตัวผู้กระทำความต้องล่องล่ำเข้าไปทางพื้นดินโดยไม่จำเป็นว่าต้องเข้าไปทั้งตัวหรือส่วนใหญ่ของร่างกาย
 - ง. ตัวผู้กระทำความต้องล่องล่ำเข้าไปทางพื้นดินหรือทางใต้ดินหรือทางอากาศ และไม่จำเป็นว่าต้องเข้าไปทั้งตัวหรือส่วนใหญ่ของร่างกาย
18. ความผิดฐานบุกรุกในข้อใด ที่ผู้กระทำความต้องได้รับโทษหนัก
- ก. ทาลายทรัพย์สินของผู้อื่น
 - ข. ถอนหลักเขตที่ดินจากที่ดินเดิมแล้วนำไปปักไว้ในอีกที่หนึ่ง
 - ค. บุกบ้านอยู่ในที่ดินของรัฐ ทางราชการได้แจ้งให้รื้อถอนออกไปแล้ว แต่ไม่ยอมออก
 - ง. เมื่อหมดเวลาให้บริการห้องสมุด บรรณารักษ์ขอให้ผู้ใช้บริการออกจากห้องสมุด แต่ผู้ใช้บริการไม่ยอมออก และขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายต่อบรรณารักษ์
19. ข้อใดเป็นโทษผิดวินัยข้าราชการพลเรือนสถานหนักที่สุด
- ก. ปลดออก
 - ข. ไล่ออก
 - ค. จาคุก
 - ง. กักขัง

20. ข้าราชการพลเรือนเล่นสลากกินรวบถือเป็นความผิดวินัยลักษณะใด
- ความผิดร้ายแรง
 - ความผิดปรากฏชัดแจ้ง
 - ความผิดธรรมดา
 - ความผิดเล็กน้อย
21. คำว่า "เป็นผู้มีหนี้สินส่วนตัว" ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2518 หมายถึงบุคคลประเภทใด
- มีหนี้สินมาก
 - ถูกฟ้องล้มละลาย
 - ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย
 - ถูกศาลสั่งยึดทรัพย์
22. ข้าราชการพลเรือนละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกินกว่า 15 วัน ถือเป็นความผิดวินัยข้อใด
- ลหุโทษ
 - ปานกลาง
 - ไม่ร้ายแรง
 - ร้ายแรง
23. ข้อใดที่ถือว่าเป็นความผิดวินัยที่ร้ายแรงของข้าราชการพลเรือน
- บรรณาธิการคู่หมั้นเพื่อนบรรณาธิการด้วยกัน
 - บรรณาธิการรายงานจำนวนวัสดุของห้องสมุดเป็นเท็จต่อผู้อำนวยการห้องสมุด
 - บรรณาธิการนำเอาความลับเรื่องการมีภรรยาใหม่ของหัวหน้าไปเล่าให้เพื่อนฟัง
 - บรรณาธิการทะเลาะกับเพื่อนร่วมงานด้วยกัน

24. การกระทำในข้อใดที่ไม่ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัยฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการ
- มาทำงานและกลับตามเวลา ทำงานตลอดเวลาแต่ผลงานบกพร่อง และผิดพลาด เพราะไม่ระมัดระวัง
 - มาทำงานและกลับตามเวลา ทำงานตลอดเวลาผลงานดีเป็นประโยชน์แก่ราชการ แต่ทำไปโดยฝ่าฝืนกฎหมายหรือระเบียบ
 - มาทำงานและกลับตามเวลา ทำงานตลอดเวลาแต่ทำพอให้เสร็จไปโดยไม่มุ่งถึงผลดีแก่ราชการ
 - มาทำงานและกลับตามเวลา ทำงานตลอดเวลาแต่ผลงานไม่เด่นดัง
25. หลักของการกระทำละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 คือ การกระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ และการกระทำนั้นทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย การกระทำของผู้อำนวยการห้องสมุดในข้อใดที่เป็นการกระทำละเมิด
- ผู้อำนวยการห้องสมุดสั่งให้บรรณารักษ์ไปติดต่อซื้อวัสดุเข้าห้องสมุด บรรณารักษ์ถูกรถชนตายกลางทาง
 - ผู้อำนวยการห้องสมุดทะเลาะกับบรรณารักษ์ บรรณารักษ์โกรธชักปืนจะยิงผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการปิดปืนกระเด็นไปถูกบรรณารักษ์คู่กรณีหน้าแตก
 - ผู้อำนวยการห้องสมุดยืมหนังสือของห้องสมุดไปอ่านด้วยความไม่ระมัดระวังทำหนังสือนั้นหายไม่สามารถนำหนังสือส่งคืนห้องสมุดได้
 - ผู้อำนวยการห้องสมุดเสนอไม่ให้พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนแก่บรรณารักษ์ซึ่งไม่ถูกต้อง เพราะลาเกินกำหนด

26. ส. ขับรถชน น. แล้ว ส.หนีไป ส่วน น. บาดเจ็บ และสลบอยู่ริมถนน คนร้ายจួយโอกาสลักนาฬิกาข้อมือของ น. ไป ดังนั้น ส. ต้องรับผิดชอบต่อ น. ในการที่นาฬิกาถูกคนร้ายลักไปหรือไม่
- ต้องรับผิดชอบ เพราะเป็นผลมาจากการกระทำของ ส.
 - ไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะมิใช่ผลโดยตรง
 - ต้องรับผิดชอบ เพราะเป็นนาฬิกาของ น. ที่ถูก ส. ขับรถชน
 - ไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะส. มิได้เอานาฬิกาไป
27. แดงกับดำเป็นเพื่อนกัน แดงยอมให้ดำชกหน้า ดำชกแดงได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ดังนี้ แดงจะเรียกค่าเสียหายจากดำได้หรือไม่
- เรียกไม่ได้ เพราะแดงยินยอมให้ดำชกหน้า ไม่เป็นละเมิด
 - เรียกได้ แม้แดงบาดเจ็บเพียงเล็กน้อย
 - เรียกไม่ได้ เพราะเป็นการชกต่อยกันเพื่อนฝูง
 - เรียกได้ เพราะดำกระทำละเมิด ทำให้แดงบาดเจ็บที่อวัยวะส่วนสำคัญ
28. ความรับผิดชอบในการกระทำของบุคคลอื่นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมายถึง ผู้ที่ต้องรับผิดชอบ มิได้เป็นผู้กระทำความเสียหายที่เกิดขึ้น แต่มีบุคคลอื่นเป็นผู้กระทำความผิดนั้น การกระทำในข้อใดต่อไปนี้ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบในการกระทำของบุคคลอื่น
- นายแดงนอกจากเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดแล้วยังมีหน้าที่ต้องสอนหนังสือเด็กด้วย ขณะที่สอนได้ปล่อยปละละเลยจนเด็กชาย ก. ได้แทงเด็กชาย ข. นักเรียนห้องเดียวกัน ได้รับบาดเจ็บ กรณีดังนี้ นายแดงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของเด็กชาย ก.
 - นายแดงเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดได้ใช้ให้นายดำ ซึ่งเป็นลูกจ้างทำความสะอาดห้องสมุดไปชกหน้านายเขียว ซึ่งมาส่งเสียงเอะอะหน้าห้องสมุด กรณีดังนี้ นายแดงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของนายดำ

- ค. นายแดงเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดได้ว่าจ้างให้นายเขียว ซึ่งมีอาชีพขับรถรับจ้างให้นำหนังสือมาส่งยังห้องสมุดของตน ระหว่างทางนายเขียวขับรถไปชนคนอื่นเสียหาย กรณีดังนี้ นายแดงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของนายเขียว
- ง. นายแดงบรรณารักษ์ห้องสมุดได้ว่าจ้างให้นายฟ้า ซึ่งเป็นเพื่อนกันมาช่วยซ่อมหนังสือของห้องสมุด ขณะที่ซ่อมหนังสืออยู่บนชั้นสองนั้น นายฟ้าเลื่อนไปทางหน้าต่างเห็นนายแสดงซึ่งไม่ถูกกันกำลังเดินอยู่ข้างห้องสมุด จึงแกลังทางหนังสือตกลง ไปใส่ศีรษะของนายแสดงแตก กรณีดังนี้ นายแดงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของนายฟ้า
29. นายสุดหล่อ เป็นลูกจ้างของหอสมุดมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มีหน้าที่รับฝากของของผู้ที่มาใช้บริการทางหอสมุดได้ออกระเบียบเป็นคำสั่งไว้ว่า ห้ามมิให้ลูกจ้างสุมบุหรี่ยะหว่างงาน แต่นายสุดหล่อได้ฝ่าฝืนระเบียบโดยการสุมบุหรี่เป็นเหตุให้เกิดไฟไหม้กระเป๋าสตางค์ของผู้ที่มาใช้บริการ ดังนี้ ทางหอสมุดต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่ถูกไฟไหม้ด้วยหรือไม่
- ก. ต้องรับผิด เพราะหอสมุดเป็นนายจ้างของนายสุดหล่อ
- ข. ต้องรับผิด เพราะเหตุละเมิดเกิดขึ้นในขณะที่นายสุดหล่อนั่งปฏิบัติงานที่หอสมุดมอบหมายให้
- ค. ไม่ต้องรับผิด เพราะลูกจ้างต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวอยู่แล้ว
- ง. ไม่ต้องรับผิด เพราะทางหอสมุดได้ออกระเบียบเป็นคำสั่งห้ามสุมบุหรี่ไว้แล้ว
30. ส. เป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถูก บ. ขับรถชนโดยประมาท เลินเล่อได้รับบาดเจ็บ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ส. ได้เบิกค่ารักษาพยาบาลจากทางราชการไปแล้วตามลัทธิ ดังนี้ ส. จะมีลัทธิเรียกค่ารักษาพยาบาลจาก บ. ได้หรือไม่
- ก. มีลัทธิเรียกจาก บ. ได้เพียงส่วนที่ไม่รับจากทางราชการ
- ข. ถ้าทางราชการกำหนดว่า เมื่อเรียกจากผู้กระทำละเมิดได้แล้ว ต้องนำมาชดใช้ให้ทางราชการก็มีลัทธิเรียกจาก บ. ได้
- ค. มีลัทธิเรียกจาก บ. ได้ตามหลักทั่วไปในเรื่องละเมิด
- ง. ไม่มีลัทธิเรียกจาก บ. เพราะได้รับชดใช้จากทางราชการไปแล้ว

31. ข้อใดเป็นคำนิยามของคำว่า "วรรณกรรม" ตามความหมายในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521
- งานศิลปกรรมทุกชนิดที่สร้างขึ้นอันเนื่องมาจากการนิพนธ์บางประเภท
 - งานแสดงทุกชนิดที่สร้างขึ้น และแสดงออกในรูปสิ่งพิมพ์
 - งานนิพนธ์ที่สร้างขึ้นทุกชนิด ไม่ว่าแสดงออกมาโดยวิธีหรือรูปอย่างใด ๆ
 - งานเขียนหรือพิมพ์ที่เป็นตัวหนังสือ และรูปภาพอันอาจทำให้คนทั่วไปเข้าใจความหมายได้
32. ข้อใดที่ไม่เป็น "การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์" ที่ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์
- ทำซ้ำ
 - ดัดแปลง
 - นำออกโฆษณา
 - วิพากษ์วิจารณ์
33. การกระทำในข้อใด ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์
- นาย ก. ซื้อหนังสือพิมพ์มาอ่าน เห็นภาพโฆษณาสวยดี จึงเอามาเป็นแบบวาดรูปเล่น ๆ เพื่อให้เป็นของขวัญแก่คู่รักของตน
 - นาย ก. ซื้อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับภาษาไทย และคำแปลภาษาอังกฤษของอาจารย์ชวน ซึ่งมีความหนา 400 หน้า ราคาเล่มละ 500 บาท มาจากร้านนาย ข. เมื่อซื้อไปแล้ว นาย ก. ก็นำประมวลกฎหมายนี้ไปถ่ายเอกสารหมดทั้งเล่ม เป็นจำนวน 1000 ชุด
 - นาย ก. ขโมยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับภาษาไทย และคำแปลภาษาอังกฤษของอาจารย์ชวน ซึ่งมีความหนา 400 หน้า ราคาเล่มละ 500 บาท จากร้านนาย ข. เพื่อนำไปขายเล่มละ 250 บาท
 - นาย ก. ขโมยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับภาษาไทย และคำแปลภาษาอังกฤษของอาจารย์ชวน ไปจากร้านนาย ข. เป็นจำนวน 100 เล่ม เพื่อแก้แค้นที่นาย ข. เคยดูหมิ่นตน

34. นางสาวแดง บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนแห่งหนึ่ง นำหนังสือของนายคำที่ประทับไว้มาถ่ายเอกสารทั้งเล่มจำนวน 10 ชุด เพื่อเก็บไว้ในห้องสมุด โดยนายคำมิได้อนุญาต กรณีเช่นนี้ถือว่านางสาวแดงละเมิดลิขสิทธิ์วรรณกรรมของนายคำหรือไม่ เพราะเหตุไร
- ก. ละเมิด เพราะนายคำเจ้าของผลงานมิได้อนุญาต
 - ข. ละเมิด เพราะนำผลงานของนายคำมาถ่ายเอกสารทั้งเล่ม
 - ค. ไม่ละเมิด นางสาวแดงสามารถถ่ายเอกสารทั้งเล่มไว้จำนวนเท่าใดก็ได้ เพื่อเก็บไว้ในห้องสมุด
 - ง. ไม่ละเมิด เพราะเป็นการทำซ้ำโดยบรรณารักษ์ห้องสมุด เพื่อใช้ในงานห้องสมุด และจำนวนที่ทำซ้ำต้องไม่เกินจำนวนที่จำเป็นโดยคำนึงถึงความเหมาะสม
35. ถ้าบรรณารักษ์นำวีดีโอเทปที่อัดมาจากรายการโทรทัศน์ แล้วนำมาฉายในห้องสมุดเพื่อความบันเทิงแก่ผู้ใช้บริการ แต่มีข้อแม้ว่าผู้เข้าดูนั้นจะต้องเสียค่าดูหรือค่าสมาชิก เพื่อเงินที่ได้นั้นมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อไป จะถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่
- ก. ไม่ละเมิด ถ้าบรรณารักษ์เป็นผู้นำมาฉายในห้องสมุดเอง
 - ข. ไม่ละเมิด เพราะจุดประสงค์เพื่อความบันเทิงแก่ผู้ใช้บริการ
 - ค. ละเมิด เพราะบรรณารักษ์นำวีดีโอเทปที่อัดมาจากรายการโทรทัศน์แล้วนำมาฉาย
 - ง. ละเมิด เพราะเป็นการมุ่งหารายได้จากการเล่นวีดีโอเทปมาฉาย

36. เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตรวจค้นบ้านนายการตูน ผู้ต้องหาคดีกบฏ เพื่อค้นหาหลักฐาน
บางประการ และได้ยึดหนังสือเรื่อง "คอมมิวนิสต์ ระบอบการปกครองเพื่อประชาชน"
ซึ่งนายการตูนเป็นผู้เขียนมาด้วย และได้นำมาถ่ายเอกสารเพื่อแจกจ่ายให้คณะกรรมการ
สอบสวนคดีนี้อ่าน การกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์
หรือไม่
- ก. ละเมิด เพราะหนังสือเรื่องดังกล่าวนายการตูนเป็นผู้เขียน
 - ข. ละเมิด เพราะการถ่ายเอกสารของเจ้าหน้าที่ตำรวจถือว่าการทำซ้ำ
 - ค. ไม่ละเมิด เพราะนายการตูนเป็นผู้ต้องหา
 - ง. ไม่ละเมิด เพราะหนังสือเรื่องดังกล่าวของนายการตูน ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ยึดมา
อยู่ในความครอบครองของทางราชการแล้ว
37. นายผันเพื่อจะได้นึกคิดวางแผนสร้างภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง และได้นำเค้าโครงภาพยนตร์
ของตนไปเล่าให้นายลอกเลียนฟัง ต่อมานายลอกเลียนได้สร้างภาพยนตร์ตามเค้าโครง
ดังกล่าว และนำออกฉายเก็บเงิน ดังนั้นนายลอกเลียนมีความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่
- ก. มีความผิดฐานทำซ้ำ หรือดัดแปลง นำออกโฆษณาโดยไม่ได้รับอนุญาตแก่โสภณทัศน์วิสา
หรือภาพยนตร์อันมีลิขสิทธิ์ไม่ว่าในส่วนที่เป็นเสียงและหรือภาพ
 - ข. มีความผิดฐานแพร่เสียงแพร่ภาพงานอันมีลิขสิทธิ์โดยจัดให้ประชาชนฟังและหรือชมงาน
แพร่เสียงแพร่ภาพโดยเก็บเงิน
 - ค. มีความผิดฐานแพร่เสียงแพร่ภาพงานอันมีลิขสิทธิ์โดยจัดทำภาพยนตร์ โสภณทัศน์วิสา
หรืองานแพร่เสียงแพร่ภาพไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน
 - ง. ไม่มีความผิดฐานใด เพราะงานสร้างสรรค์ที่คิดขึ้นใหม่นั้นจะได้ลิขสิทธิ์ก็ต่อเมื่องานนั้น
มีรูปร่างแล้ว ฉะนั้นแม้จะเป็นความคิดเท่านั้นจึงยังไม่ถือว่าการสร้างสรรค์งาน
ที่จะได้รับลิขสิทธิ์

38. งานของผู้สร้างสรรค์ที่คิดขึ้นใหม่ จะได้รับลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ก็ต่อเมื่อ
- ก. เป็นงานที่มีรูปร่าง และเมื่อได้ทำหรือก่อให้เกิดงานโดยความคิดริเริ่มของตนเอง ก็ได้รับลิขสิทธิ์แล้ว
 - ข. งานนั้นได้จดทะเบียนแล้ว
 - ค. ได้แสดงสงวนลิขสิทธิ์ให้ปรากฏไว้ที่งานนั้น
 - ง. ผู้สร้างสรรค์มีความนึกคิดในงานนั้นก็ได้รับลิขสิทธิ์แล้ว
39. นาย ข. อยู่ในประเทศไทย ได้ไปต่างประเทศ และได้ซื้อเทปเพลงสากลของนาย ก. ซึ่งมีผู้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของนาย ก. ซึ่งเรื่องนี้ นาย ข. ก็ทราบดี นาย ข. ซื้อเทปมาจำนวนหนึ่งนำเข้ามาในประเทศไทยแล้วแจกจ่ายให้บุตร ญาติพี่น้องเป็นการส่วนตัว ดังนี้
- นาย ข. มีความผิดฐานใดหรือไม่ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521
- ก. มีความผิดฐานนำออกโฆษณาแก่งาน โดยรู้ยู่ว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น
 - ข. มีความผิดฐานเสนอขายงาน โดยรู้ยู่ว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น
 - ค. มีความผิดฐานนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการใด ๆ โดยรู้ยู่ว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น
 - ง. ไม่มีความผิด เพราะนาย ข. ได้นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อเป็นการใช้ส่วนตัว

40. นาย ก. ได้สร้างภาพยนตร์เรื่อง พฤษภาทิมิ แต่มีได้นำออกฉายเป็นเวลา 50 ปี นับแต่ได้สร้างภาพยนตร์เรื่องนี้มา นาย ข. ได้คัดลอกหรือทำซ้ำภาพยนตร์ดังกล่าว และนำออกฉายโดยเก็บเงิน ดังนี้ นาย ข. จะมีความผิดฐานใดหรือไม่ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

พ.ศ. 2521

- ก. ไม่มีความผิดฐานใด เพราะภาพยนตร์ที่นาย ก. สร้างขึ้นนั้นขาดอายุความลิขสิทธิ์แล้ว ฉะนั้นเมื่อนาย ข. ทำซ้ำหรือคัดลอกก็ไม่มีผิด
- ข. มีความผิดฐานแพร่เสียงแพร่ภาพงานอันมีลิขสิทธิ์โดยจัดให้ประชาชนฟังและหรือชมงานแพร่ภาพโดยเก็บเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นในทางการค้า
- ค. มีความผิดฐานทำซ้ำหรือดัดแปลง นำออกโฆษณาโดยไม่ได้รับอนุญาตแก่สังคมวิสัยหรือภาพยนตร์อันมีลิขสิทธิ์ ไม่ว่าในส่วนที่เป็นเสียงและหรือภาพ
- ง. มีความผิดฐานทำซ้ำหรือดัดแปลง นำออกโฆษณาโดยไม่ได้รับอนุญาตแก่งานอันมีลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ข

คำเฉลยข้อแบบทดสอบ

คำเฉลยของแบบทดสอบ

ข้อ 1	ข.	ข้อ 21	ค.
ข้อ 2	ก.	ข้อ 22	ง.
ข้อ 3	ง.	ข้อ 23	ข.
ข้อ 4	ง.	ข้อ 24	ง.
ข้อ 5	ค.	ข้อ 25	ค.
ข้อ 6	ก.	ข้อ 26	ก.
ข้อ 7	ง.	ข้อ 27	ก.
ข้อ 8	ง.	ข้อ 28	ก
ข้อ 9	ก.	ข้อ 29	ข.
ข้อ 10	ง.	ข้อ 30	ค.
ข้อ 11	ง.	ข้อ 31	ค.
ข้อ 12	ข.	ข้อ 32	ง.
ข้อ 13	ค.	ข้อ 33	ข.
ข้อ 14	ง.	ข้อ 34	ง.
ข้อ 15	ค.	ข้อ 35	ง.
ข้อ 16	ง.	ข้อ 36	ง.
ข้อ 17	ง.	ข้อ 37	ง.
ข้อ 18	ง.	ข้อ 38	ก.
ข้อ 19	ข.	ข้อ 39	ง.
ข้อ 20	ก.	ข้อ 40	ก.

ภาคผนวก ค

ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ
ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	.63	.50	21	.73	.25
2	.56	.25	22	.60	.25
3	.60	.50	23	.80	.50
4	.76	.37	24	.56,	.37
5	.80	.37	25	.53	.62
6	.46	.62	26	.40	.37
7	.76	.37	27	.66	.37
8	.70	.50	28	.53	.50
9	.80	.25	29	.63	.37
10	.70	.37	30	.73	.50
11	.63	.37	31	.56	.37
12	.43	.25	32	.66	.62
13	.40	.37	33	.80	.37
14	.80	.37	34	.80	.25
15	.60	.62	35	.46	.37
16	.43	.37	36	.76	.25
17	.80	.37	37	.73	.70
18	.50	.62	38	.40	.37
19	.80	.25	39	.40	.37
20	.50	.25	40	.40	.50

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อผู้วิจัย นายมนัส หลีสกุล

ภูมิลำเนาเดิม อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

ภูมิลำเนาปัจจุบัน 212/2 ถนนเยาวราช ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง
จังหวัดภูเก็ต 83000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

พ.ศ. 2518 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ภาษาอังกฤษ)

พ.ศ. 2519 ประโยคพิเศษครูมัธยม

พ.ศ. 2523 ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)

พ.ศ. 2529 นิติศาสตรบัณฑิต

พ.ศ. 2536 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
มนัส หลีสกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
กุมภาพันธ์ 2537

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
บรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา
และโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันทางการศึกษาที่แตกต่างกัน
และเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของ
บรรณารักษ์ที่มีอายุการทำงานต่างกันในแต่ละประเภทของสถาบัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียน
มัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้
ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับประมวลกฎหมายอาญา ประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และ
พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 สร้างเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ มีค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ .84 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าแปรปรวน F-test และในกรณีที่พบความแตกต่างใช้การทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธี Newman-
Keuls test

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุดของบรรณารักษ์
โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยบรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียน
มัศึกษามีความเข้าใจอยู่ในระดับสูง ส่วนบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา มีความ
เข้าใจในระดับปานกลาง

2. บรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเข้าใจ
ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด มากกว่าบรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียน
ประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. บรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีอายุการทำงานมากกว่า 14 ปี
และ 8 - 14 ปี มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด มากกว่า
อายุการทำงาน 1 - 7 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. บรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีอายุการทำงาน มากกว่า 14 ปี และ 8 - 14 ปี มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด มากกว่า อายุการทำงาน 1 - 7 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. บรรณารักษ์ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุการทำงาน 1 - 7 ปี และ 8 - 14 ปี มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์และงานห้องสมุด มากกว่า อายุการทำงานมากกว่า 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

PERCEPTION OF LAWS RELATED TO LIBRARIANS AND LIBRARY WORKS OF
LIBRARIANS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS, SECONDARY
SCHOOLS AND PRIMARY SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

MANAT LEESAKUL

Presented in partial fulfilment of the requirements for the
Master of Arts degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University

February 1994

The purposes of this study were : to investigate the perception of laws related to librarians and library tasks and endeavours of librarians in higher education institutions, secondary schools and primary schools in the Bangkok Metropolis ; to compare the perception levels of laws related to librarians and library tasks and endeavours in different educational institutions ; and to compare the perception levels of laws related to librarians and library tasks and endeavours of librarians in different work experiences of each institutions.

The samples consisted of 500 librarians in the Bangkok Metropolis who perform their duties in higher education institutions, secondary schools and primary schools. The multiple choice test based on the Penal Code, the Civil and Commercial Code, the Civil Servant Act B.E. 2535 and the Copy Right Act B.E. 2521 was administered for collecting the data. The reliability value of the test was. 84. Statistics employed in data analysis were percentage, means, standard deviation, analysis were percentatge, means, standard deviation, analysis of variance, F-test and Newman-Keuls Test.

The results of this study revealed the following:

1. The perception of laws related to librarians and library tasks and endeavours of librarians as a whole was at the moderate level. However, both the librarians in higher education institutions and secondary schools perceived the aforementioned laws at a high level, while the perception of librarians in primary schools was at a moderate level.

2. The higher education institutions and secondary school librarians showed a better perception of the related laws than the primary school librarians at the statistical significance of .05.

3. In the case of different work experiences of librarians in higher education institutions, the librarians with above 14 years and 8 - 14 years of work experiences perceived the related laws more than those with 1 - 7 years of work experience at the statistical significance of .05.

4. In the case of different work experiences of librarians in secondary schools, the librarians with above 14 years and 8 - 14 years of work experiences perceived the related laws more than those with 1 - 7 years of work experience at the statistical significance of .05.

5. In the case of different work experiences of librarians in primary schools, the librarians with 1 - 7 years and 8 - 14 years of work experiences perceived the related laws more than those with above 14 years of work experience at the statistical significance of .05.